

**SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ
KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVINDAKİ (KPSS)
BAŞARI DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

Birsen ÖNAL

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Metin DEMİR

Uşak

Mayıs, 2011

**SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KAMU PERSONELİ SEÇME
SINAVINDAKİ (KPSS) BAŞARI DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER
AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Birsen ÖNAL

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı
Danışman: Yrd. Doç. Dr. Metin DEMİR

Uşak
Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Mayıs, 2011

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVINDAKİ (KPSS) BAŞARI DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Birsen ÖNAL

Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı

Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mayıs 2011

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Metin DEMİR

Bu araştırmanın temel amacı, Sınıf Öğretmeni Adaylarının (S.Ö.A.) Kamu Personeli Seçme Sınavındaki (KPSS) başarı düzeylerini bazı değişkenler açısından incelemektir.

Araştırma genel tarama türünde betimsel ve ilişkisel bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini 2009-2010 eğitim öğretim yılında Uşak Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 2010 yılında mezun olabilecek 2010 Kamu Personeli Seçme Sınavına giren 4. sınıf 219 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Sayısal verilerin çözümlenmesinde SPSS 17.0 paket programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Tekniği, bağımsız gruplar t- testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (F Testi) istatistiksel işlemleri kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular çerçevesinde, S.Ö.A'nın KPSS Eğitim Bilimleri testi doğru sayıları ile Öğretim İlke ve Yöntemleri, Ölçme Değerlendirme, Rehberlik, Özel Eğitim, Eğitim Psikolojisi, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersleri not ortalamaları arasında pozitif yönlü düşük düzeyde ilişki bulunduğu saptanmıştır. Bunun yanı sıra S.Ö.A'nın KPSS Eğitim Bilimleri testindeki doğru sayıları ile Eğitim Bilimine Giriş ve Sınıf Yönetimi dersleri not ortalamaları arasında manidar bir ilişki bulunmadığı görülmektedir. Ayrıca

S.Ö.A'nın lisans öğrenimleri boyunca almış oldukları eğitim bilimleri dersleri başarı ortalamalarının ortalaması ile KPSS Eğitim Bilimleri testindeki doğru sayıları arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki saptanmıştır. S.Ö.A'nın KPSS Genel Kültür testindeki doğru sayıları ile lisans eğitimi boyunca aldıkları genel kültür derslerinin tamamının not ortalamaları arasında pozitif ve manidar ilişki bulunmuştur. Bununla beraber S.Ö.A'nın Genel Kültür dersleri başarı ortalamalarının ortalaması ile KPSS Genel Kültür testindeki doğru sayıları arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur. S.Ö.A'nın KPSS Genel Yetenek testindeki doğru sayıları ile Türkçe I: Yazılı Anlatım ve Türkçe II: Sözlü Anlatım dersleri not ortalamaları arasında pozitif yönlü düşük düzeyde bir ilişki bulunmasına karşın Temel Matematik I ve Temel Matematik II dersleri not ortalamaları ile ilişki bulunmamaktadır. S.Ö.A'nın lisans öğrenimleri boyunca almış oldukları genel yetenek dersleri başarı ortalamalarının ortalaması ile KPSS Genel Yetenek testindeki doğru sayıları arasında pozitif yönlü düşük bir ilişki bulunmuştur. S.Ö.A'nın KPSS-10 puanları ile lisans mezuniyet notları arasında pozitif ve orta düzeyde bir ilişki bulunmasına karşın ÖSS puanları ile KPSS-10 puanları arasında istatistiksel anlamda manidar bir ilişki bulunmamaktadır. S.Ö.A'nın KPSS Eğitim Bilimleri testindeki doğru sayıları ile Genel Yetenek testi ve Genel Kültür testi doğru sayıları arasında pozitif ve manidar bir ilişki bulunmakla beraber Genel Yetenek testi doğru sayıları ile Genel Kültür testi doğru sayıları arasında da pozitif ve manidar bir ilişki bulunduğu görülmektedir. S.Ö.A'nın öğrenim gördükleri lise türlerine, lisans öğretim türlerine ve cinsiyetlerine göre KPSS-10 puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmeni Adayları, KPSS, Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı, Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri, Genel Kültür Dersleri, Genel Yetenek Dersleri.

ABSTRACT**THE RESEARCH ABOUT CANDIDATES OF CLASSROOM TEACHERS'
SUCCESS LEVELS IN THE PUBLIC PERSONAL SELECTION EXAM
(PPSE) IN TERMS OF SOME VARIABLES.**

Birsen ÖNAL

Department of Classroom Teaching

Social Sciences Institute Uşak University, May 2011

Thesis advisor: Assistant Professor Dr. Metin DEMİR

The main aim of this research is to examine the candidates of classroom teachers' (CCT) success levels in the Public Personal Selection Exam (PPSE) in terms of some variables.

The research is a descriptive and correlative study in a general scanning mode. Samplings of the research are the candidates of classroom teachers (CCT) in the fourth grade ;being students at the department of classroom teaching at the Uşak University and Mehmet Akif Ersoy University in 2009-2010; who may graduate and join the PPSE in 2010. The SPSS 17.0 packed program is used in the disassembling of numerical data. Frequency, percentage ,averaging, standard deviation, the technique of Pearson Moments Multiplier Correlation coefficient,independent groups t-test and one way variant analysis (the F test) statistical processes were used in the analysis of data.

The results of the research shows that there is a low relationship in a positive way between CCT's correct answers in PPSE Educational Sciences test and the Teaching Techniques and Principles, Evaluating, Special Education, Guidance, Psychology of Education, Teaching Technologies and Material Design lessons' marks. In addition, there is no meaningful relationship between CCT's correct

answers in PPSE Educational Sciences test and the introduction to education science lesson and classroom management lessons' marks. Furthermore it is concluded from the research that there is a modest correlation in a positive way between the average marks of educational lessons' that the students studied throughout their university education and correct answers in PPSE Educational Sciences test. It is found that there is a positive and meaningful correlation between the CCT's correct answers in PPSE General Culture test and average marks of the general culture lessons that the students studied throughout their university education. In addition there is positive modest relationship between the correct answers in General Culture test of PPSE and general culture lessons' marks. Despite being a positive low level correlation between CCT's correct answers in PPSE General Ability test and the Turkish Lessons I: Written Communication , Turkish Lesson II: Oral Communication lessons' average marks; there is no correlation between Basic Mathematics I and Basic Mathematics II lessons' average marks. It is understood from the research that the relationship is positive low level between the CCT's average marks in general ability lessons' ,which the students studied throughout university education; and the correct answers in the General Ability test in PPSE. Despite being a modest positive correlation between PPSE-10 points and university diploma grades, there is no statistical and meaningful correlation between Student Selection Exam (SSE) points and PPSE-10 points. In terms of the number of correctly answered questions, there is a positive and meaningful relationship between both in Educational Sciences test and General Culture test - General Ability test; and the same correlation exists between General Ability - General Culture as well. There is no statistical difference found between CCT's PPSE-10 points according to gender, the sort of high school from which the CCT graduated and university teaching branches.

Key Words: Candidates of Classroom Teachers (CCT), Public Personal Selection Exam (PPSE), Department of Classroom Teaching. Teaching Occupation Information Lessons, General Culture Lessons, General Ability Lessons.

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Birsen ÖNAL'ın "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavındaki (KPSS) Başarı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı tezi 24 Ekim 2011 tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, Yüksek Lisans tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı) : Yrd. Doç. Dr. Metin DEMİR

.....
.....

Üye : Yrd. Doç. Dr. Cüneyit AKAR

.....
.....

Üye : Yrd. Doç. Dr. Erol DURAN

.....
.....

Enstitü Müdürü

Doç. Dr. Musa ÇİFCİ

.....
.....

ÖNSÖZ

Sınıf öğretmeni adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavındaki (KPSS) başarı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi üzerinde durulan araştırmamızda birçok kişinin emeği olmuştur.

Öncelikle araştırma konumun seçiminde yardımcı olan, çalışmalarımın bütün aşamalarında desteğini esirgemeyen, yol gösteren, cesaretlendiren, bilgilerini benimle paylaşarak bana rehberlik eden değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Metin DEMİR'e sonsuz saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmada kullanılan verilerin sağlanmasında yardımlarını esirgemeyen Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğrenci İşleri Bürosunda görevli Şube Müdürü Ayşe GÜLHAN'a, Bilgisayar İşletmeni İsmail ÇAKIR'a ve tüm çalışanlarına, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sekreteri Semra USLUER ve çalışanlarına, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğrenci İşleri Şefliği çalışanlarına, Personel Daire Başkanı Ferat GÖMÜK'e, ayrıca ÖSYM görevlilerine teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Her türlü maddi zorluğa karşı beni okutan bugünlere gelmemi sağlayan, ne yapsam haklarını ödeyemeyeceğim fedakar anne ve babam Azime ve Musa GÜNEŞ'e, ablalarım Alime Filiz İNİŞ ve Dilek SOYDİNÇ'e, arkadaşım Zehra ALTINTAŞ'a sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Tüm çalışma sürecinde bana sevgisi ve sabrıyla destek veren, güvenen, beni yüreklendiren biricik saygıdeğer eşim Yasin ÖNAL'a şükranlarımı sunuyor tezimi eşime ve bize Allah'ın lütfu olan oğlumuz Arda ÖNAL'a atfediyorum.

Birsen ÖNAL

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Birsen ÖNAL

Doğum Yeri ve Tarihi : Isparta - 1982

Eğitim Durumu

2008–2011 : Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği

2000 – 2004 : Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Fen Bilgisi Öğretmenliği

1996–2000 : Gürkan Süper Lise

İş Deneyimi

2007–2009 : Uşak Üniversitesi Personel Daire Başkanlığı - Memur

2009–2010 : Süleyman Demirel Üniversitesi
Personel Daire Başkanlığı - Memur

2010–2011 : Baraj İlköğretim Okulu - Fen ve Teknoloji Öğretmeni

2011-2012 : Gelincik Ortaokulu- Fen ve Teknoloji Öğretmeni

İletişim

e- posta adresi : gunesbirsen@hotmail.com

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	viii
ÖNSÖZ	ix
ÖZGEÇMİŞ	x
TABLolar LİSTESİ	xiv
KISALTMALAR	xvi
EKLER LİSTESİ	xvii

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı	27
1.2. Araştırmanın Soruları	27
1.3. Varsayımlar	28
1.4. Sınırlılıklar	28
1.5. Tanımlar	29
1.6. Araştırmanın Önemi	29
1.7. İlgili Araştırmalar	30

BÖLÜM II

YÖNTEM.....	37
2.1. Araştırmanın Modeli.....	37
2.2. Araştırma Grubu.....	38
2.3. Verilerin Toplanması.....	40
2.4. Verilerin Analizi.....	43

BÖLÜM III

BULGULAR	44
3.1. Sınıf Öğretmeni Adayları ile İlgili Bulgular	44
3.2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimleri Boyunca Almış Oldukları Eğitim Bilimleri Derslerinin Not Ortalamaları İle KPSS Eğitim Bilimleri Testi Doğru Sayıları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular	46
3.3. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimleri Boyunca Almış Oldukları Genel Kültür Derslerinin Not Ortalamaları İle KPSS Genel Kültür Testi Doğru Sayıları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular	48
3.4. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimleri Boyunca Almış Oldukları Genel Yetenek Derslerinin Not Ortalamaları İle KPSS Genel Yetenek Testi Doğru Sayıları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular	49
3.5. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanı İle Lisans Diploma Notları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular, Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanı İle ÖSS Puanları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular	51
3.6. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri, Genel Kültür Ve Genel Yetenek Testleri Doğru Sayıları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular	51
3.7. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanlarının Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Farklaşmasına İlişkin Bulgular	52
3.8. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanlarının Lise Mezuniyet Alanlarına Göre Farklaşmasına İlişkin Bulgular	53
3.9. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanlarının Lisans Öğretim Türüne Göre Farklaşmasına İlişkin Bulgular	53
3.10. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanlarının Cinsiyete Göre Farklaşmasına İlişkin Bulgular	54

BÖLÜM IV

TARTIŞMA	56
-----------------------	-----------

BÖLÜM V

SONUÇLAR VE ÖNERİLER	60
-----------------------------------	-----------

5.1. Sonuçlar	60
5.2. neriler	62
KAYNAKLAR	64
EKLER	67

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1.1. 1998-99 Eğitim Öğretim Yılı Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı	8
Tablo 1.2. 2006-2007 Eğitim Öğretim Yılı Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı	13
Tablo 1.3. KPSS Genel Yetenek, Genel Kültür ve Eğitim Bilimleri Testlerinin Kapsamı	26
Tablo 2.2.1. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Cinsiyetlere Göre Dağılımı.....	38
Tablo 2.2.2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lise Türüne Göre Dağılımı.....	39
Tablo 2.2.3. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lise Mezuniyet Alanlarına Göre Dağılımı.....	39
Tablo 2.2.4. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğretim Türlerine Göre Dağılımı.....	39
Tablo 3.1.1. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimi Boyunca Almış Oldukları Eğitim Bilimleri Dersleri Not Ortalamaları ve KPSS Eğitim Bilimleri Testi Başarı Düzeyleri	44
Tablo 3.1.2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimi Boyunca Almış Oldukları Genel Kültür Dersleri Not Ortalamaları ve KPSS Genel Kültür Testi Başarı Düzeyleri	45
Tablo 3.1.3. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimi Boyunca Almış Oldukları Genel Yetenek Dersleri Not Ortalamaları ve KPSS Genel Yetenek Testi Başarı Düzeyleri	45
Tablo 3.2.1. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimi Boyunca Almış Oldukları Eğitim Bilimleri Dersleri Not Ortalamaları ile KPSS Eğitim Bilimleri Testi Başarı Düzeyleri Arasındaki İlişki	46
Tablo 3.2.2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimi Boyunca Almış Oldukları Eğitim Bilimleri Dersleri Başarı Ortalamalarının Ortalaması İle KPSS Eğitim Bilimleri Testi Başarı Düzeyleri Arasındaki İlişki	47

Tablo 3.3.1. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimi Boyunca Almış Oldukları Genel Kültür Derslerinin Not Ortalamaları ile KPSS Genel Kültür Testindeki Doğru Sayıları Arasındaki İlişki	48
Tablo 3.3.2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimi Boyunca Almış Oldukları Genel Kültür Dersleri Başarı Ortalamalarının Ortalaması İle KPSS Genel Kültür Testi Başarı Düzeyleri Arasındaki İlişki	49
Tablo 3.4.1. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimi Boyunca Almış Oldukları Genel Yetenek Derslerinin Not Ortalamaları ile KPSS Genel Yetenek Testindeki Doğru Sayıları Arasındaki İlişki	49
Tablo 3.4.2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimi Boyunca Almış Oldukları Genel Yetenek Dersleri Başarı Ortalamalarının Ortalamaları İle KPSS Genel Yetenek Testi Başarı Düzeyleri Arasındaki İlişki	50
Tablo 3.5. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanları ile Lisans Diploma Not Ortalamaları ve OSS Puanları Arasındaki İlişki	51
Tablo 3.6. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri, Genel Yetenek ve Genel Kültür Doğru Sayıları Arasındaki İlişki	52
Tablo 3.7. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanlarının Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Farklılaşmasını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	52
Tablo 3.8. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanlarının Lise Mezuniyet Alanına Göre Dağılımı	53
Tablo 3.9. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanlarının Lisans Öğrenim Türlerine Göre Farklılaşmasını Gösteren Bağımsız Grup Örneklemi t-testi Sonuçları.....	54
Tablo 3.10. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılaşmasını Gösteren Bağımsız Grup Örneklemi t-testi Sonuçları.....	54

KISALTMALAR

- DMS:** Devlet Memurluğu Sınavı
KMS: Kurumlar için Merkezi Eleme Sınavı
KPSS: Kamu Personeli Seçme Sınavı
MAEÜ: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
MEB: Milli Eğitim Bakanlığı
ÖSS: Öğrenci Seçme Sınavı
ÖSYM: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi
SÖA: Sınıf Öğretmeni Adayları
UÜ: Uşak Üniversitesi
YİBO: Yatılı İlköğretim Bölge Okulu
N: Kişi Sayısı
 \bar{X} :Aritmetik Ortalama
S: Standart Sapma
sd: Serbestlik Derecesi
sh: Standart Hata
p : Anlamlılık Derecesi
F: Varyans Analizi
t: t-testi

EKLER LİSTESİ

Ek-1 (Araştırma İzin Yazısı).....	67
Ek-2 (Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezinin İstatistikî Bilgi Yazısı).....	69

BÖLÜM I

GİRİŞ

Sürekli gelişen ve hızla değişen dünyada toplumların bilimsel ve teknolojik gelişmelere ayak uydurabilmeleri, iktisadi kalkınmayı ve refahı yakalayabilmeleri, küresel ekonomiye ayak uydurabilmeleri ve daha da önemlisi kültürel varlıklarını devam ettirebilmeleri için, güncel bilgi ve becerilerle donatılmış, kendi kültürel değerlerini benimsemiş ve farklı kültürlerle karşı saygılı nitelikli insan gücü yetiştirmeleri gerekmektedir.

Bu anlamda gelişmiş ülkeleri diğerlerinden ayıran esas özellik, insan faktörüne gerekli önemi vermelerinde yatmaktadır. Öyle ise insan yetiştirme çağdaş toplumların en önemli konusudur (Doğan, 2000).

Günümüzde “bilgiyi odak noktası yapan” eğitim anlayışı yerini “bilgilerin nasıl üretileceği” eğitim anlayışına bırakmıştır (Kaufman ve Zahn,1993; Akt: Özdemir ve Yalın, 1998). Bilgiyi sadece aktaran değil nasıl bilgi üretileceğini araştıran ve bu eğitim anlayışına sahip nitelikli insan gücünü oluşturmak, kaliteli eğitim süreciyle mümkün olacaktır.

Eğitim sisteminin birbiriye devamlı etkileşim içinde olan üç temel ögesi öğrenci, öğretmen ve eğitim programlarıdır. Eğitim sisteminde bu üç öge sacayağı gibidir. Herhangi birinde oluşacak sıkıntı, aksaklık diğer öğeleri çalışamaz duruma getirebilir.

Eğitim sistemimizin etkili bir biçimde işleyişini sağlamakta üzerinde en çok denetim gücümüzün bulunduğu öge “öğretmen yetiştirilmesi” olmaktadır. Diğer iki öğenin üzerinde en fazla etkiyi de öğretmen sağlamaktadır (Karagözoğlu ve diğ. 1993,209; Akt: Şahin, 2007).

Öğretmenlerin niteliği eğitim sistemini büyük ölçüde etkilemektedir. Bu bakımdan öğretmenlerin hizmet öncesinde ve hizmet içinde yetiştirilmesi verilen eğitimin kalitesi açısından büyük önem taşır.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda (1973) öğretmenlik mesleği şu şekilde tanımlanmıştır; Öğretmenlik devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas (uzmanlık) mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler.

Günümüzde artık öğretmenlik mesleği, eğitimle ilgili olan sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutlar ile alanında özel uzmanlık bilgi ve becerisine sahip olan ve mesleki yeterlilik gerektiren bir uğraşı alanıdır (Şişman ve Acat, 2003).

Öğretmenlik, bir milletin, devletin geleceğini hazırlama sorumluluğunu taşıyan bir meslektir. Öğretmenler, yetiştirdiği öğrenciler vasıtasıyla toplumu düzeltir, devleti güçlendirir, vatani yüceltir ve tehlikelerden korur. Bu bakımdan, milletimizin gelişmiş medeniyetler seviyesine ve hatta üzerine çıkması yetiştirilecek nitelikli öğretmenlere bağlıdır. Öğretmenlik, elinde üniversite diploması olan hiçbir işe alınmadım bari öğretmen olayım diyen kimselerin yapacağı bir iş değildir (Tekışık, 1996).

Geleneksel anlayışta öğretmen, bilgiye sahip olan ve bilgiyi aktaran kişi olarak görülmekteyken, bilginin elde edilmesinde ve kullanılmasında ortaya çıkan teknolojik gelişmeler, öğretmenin sınıf içerisindeki rolünü de değiştirmiştir. Bilgiye ulaşmadaki bütün teknolojik olanaklara karşın, insan bir yol göstericiye çok fazla gereksinim duymaktadır (Karacaoğlu, 2008).

TÜRKİYE'DE ÖĞRETMEN YETİŞTİRME TARİHİ:

Öğretmen yetiştirme insanlık tarihi kadar eski olmakla birlikte, Türkiye'de öğretmen yetiştirme oldukça yeni olarak değerlendirilmektedir (Erden, 1998). Fatih

Sultan Mehmet Döneminden günümüze kadar uzanan ve hala geliştirilmesine devam edilen öğretmen yetiştirme tarihine aşağıda değinilmiştir.

OSMANLI DÖNEMİ

“Fatih o dönemin öğretmen yetiştirme programını oluşturan bir program yapıcı olmuştur. Bu dönemde Sıbyan mektebi hocaları, içinde buldukları sosyo-kültürel ortamla çok iyi kaynaşmış ve toplumun bir parçası olmuşlardı. Bu nedenle, saygın, danışılan, rehber kişilerdi” (Akyüz, 2009:93).

Tanzimat döneminde modern anlamda bir öğretmen okulu olan Darümuallimin 16 Mart 1848 yılında kurulmuş olup okulun kuruluş amacı Rüştiyelere öğretmen yetiştirmekle beraber bununla sınırlı olmamıştır. Akyüz'e (2009) göre Darümuallimin Türkiye'de eğitim bilimlerinin, etkili öğretim yöntemlerinin öğretilmesi ve bu doğrultuda öğretmenler yetiştirmek için açılmıştır. Başka bir deyişle, Darümuallimin Türkiye'de eğitim bilimlerinin öneminin farkına varılıp kurumsallaştırılması yolunda Tanzimat döneminde atılan ilk önemli adımdır.

Darümuallimin okullarının açılmasının ardından 1868 yılında ilkokullara öğretmen yetiştirmek için Darümuallimin-i Sıbyan kurulmuş ve buna ileride açılması düşünülen öğretmen okullarına öğretmen yetiştirme görevi, illere toplanacak ilçe ilkokul öğretmenlerine az zamanda yeni yöntemleri öğretme görevi verilmiştir. 1870 yılında kız ilkokulları ve kız rüştiyelerine kadın öğretmen yetiştirmek için Darümuallimat açılmıştır.

Mutlakiyet döneminde Darümuallimin'in kuruluş düzeni değiştirilmiş, İdadi şubesi kapatılarak, İptidaiye, Rüştiye, Aliye şubeleri şeklinde düzenlenmiştir. Böylece oluşturulan Darümuallimin-i Aliye ilk Yüksek Öğretmen Okuludur (Akyüz, 2009:248).

Meşrutiyet döneminde hem nitelikli, hem de çok sayıda öğretmen yetiştirilmesi fikri önem kazanmış, bu yolda bazı uygulamalara gidilmiştir. Bu dönemin dikkat çeken unsurlarında biride anaokula öğretmen yetiştirilmesidir. 1913-1914 yıllarında İstanbul Darümuallimat'ı içinde bir Ana Muallime sınıfı açıldı ve

okulun programında İlm-i Ruh (Psikolojiye Giriş ve özellikle çocuk psikolojisi) dersi de yer almaktaydı (Akyüz, 2009:280).

TÜRKİYE CUMHURİYETİ DÖNEMİ

Cumhuriyet kurulduğu zaman ülkede 7'si kız, 13'ü erkek olmak üzere 20 öğretmen okulu vardı. Bunlardaki öğrenci sayısı 3990 idi (Binbaşoğlu, 2009:375).

Sayıları çok fakat öğrencileri az ve öğretimi yetersiz olan Muallim Mektepleri sayıca azaltılıp öğrenci mevcudu ve öğretimin niteliği yükseltilmeye çalışılmıştır. Fakat Köy Enstitüleri kuruluncaya kadar İlköğretmen Okulları ile yeter sayıda öğretmen yetiştirilmesi mümkün olmamıştır.

Cumhuriyet döneminde öğrenimi genelleştirmek ve yurt içine yaymak için 22 Mart 1926 tarihinde 785 Sayılı Yasa ile Köy Muallim Mektepleri açılmıştır.

Dört yıl süren bu uygulamadan beklenen sonuç alınmamış ve çalışma başarılı olamadığından 1933 yılında Köy Muallim Mektepleri kapatılmıştır (MEB, 1992:8). Ayrıca zamanın yöneticilerinin köy mekteplerine iyi bakmaması da diğer kapanma nedeni sayılmaktadır (Karahana, 2008).

1937-1938'de açılan Köy Öğretmen Okulları 1940'ta açılan Köy Enstitülerine dönüştürüldü ve sayıları 21'e çıktı. 5-6 yıl içinde binlerce öğretmen yetiştirildi (Binbaşoğlu, 2009:375).

Köy Enstitüleri, nüfusun büyük çoğunluğunun köylerde yaşaması nedeniyle köy hayatına dönük bir öğretmen modeli yetiştirmek üzere 17 Nisan 1940 tarihinde açılmıştır. Parasız, yatılı ve karma olan bu enstitülere beş sınıflı köy okulunu bitiren sağlıklı ve yetenekli köy çocukları alınıyordu. Gerektiğinde bu öğretim kurumlarında köy sağlık memuru ve köy ebesi gibi diğer meslek dallarında da eleman yetiştirilebilecekti (Karahana, 2008).

Köy Enstitülerinin kuruluşundan itibaren enstitünün programında üç kez değişikliğe gidilmiştir. Son olarak da 1952'de köy enstitülerinin kapatılma

adımlarından biri sayılan program değişiklikleri yapılmıştır. Gerekçe de denir ki “Uygulama, hem öğretmen, hem de ziraatçı veya sanatkâr yetiştirmenin mümkün olmayacağını ve öğretmenin çalışmasını bu şekilde bölmenin okulun zararına olduğunu gösterdi. Böylece, ‘üretici ve sanatkâr’ yani Devlete fazla mali yük getirmeyecek öğretmen yetiştirme isteğinin gerçekleşmediği öngörüldü ve vazgeçildi.” (Akyüz, 2009:396). Bu değişiklikten sonra Şubat 1954’te Köy Enstitüleri tümüyle geleneksel İlköğretmen Okullarıyla birleştirilmiştir.

1970-1971 öğretim yılına kadar, ilkokul öğretmenleri, lise gibi 3 yıllık İlköğretmen Okullarında yetiştirile gelmiştir. 1970-1971 öğretim yılında öğrenim süreleri 4 yıla çıkarılmıştır.

1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu “Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir” hükmünü getirmiş ve öğretmenlerin, hangi öğretim kademesinde olursa olsun, yükseköğrenim görmelerinin sağlanması gerektiğini öngörmüştür. Bunu sağlamaya doğru bir adım atılarak, Temel Eğitim 1. kademe denen okullara yani ilkokullara sınıf öğretmeni yetiştirmek üzere, eğitim süresi uzatılarak, 2 yıllık Eğitim Enstitülerinin açılması kararlaştırılmıştır. 1974-1975 öğretim yılından itibaren bazı ilköğretmen okullarında böyle iki yıllık Eğitim Enstitüleri açılmış ve bünyesinde eğitim enstitüsü açılmayanlar ise öğretmen liselerine dönüştürülmüştür.

1981 yılında yapılan düzenleme ile “sınıf öğretmeni” yetiştiren bu okulların sayıları 17’ye indirilmiştir. Bu okullar 20 Temmuz 1982’den itibaren Eğitim Yüksekokulları haline dönüştürülerek Üniversitelerin içine alınmıştır. Bu kurumların öğrenim süreleri, 1989-1990 öğrenim yılında 4 yıla çıkarılmış, Temmuz 1992’de Eğitim Fakülteleri haline getirilmiştir.

ÜNİVERSİTELERDE ÖĞRETMEN YETİŞTİRME

20 Temmuz 1982 yılında çıkarılan yasayla askeri okullar ve polis okulları dışındaki tüm yükseköğretim kurumları üniversite çatısı altında toplanmıştır. Üniversite bünyelerinde öğretmen eğitimi veren tüm alanlar Eğitim Fakülteleri ve Eğitim Yüksekokulu haline getirilmişlerdir.

YÖK 12 Ekim 1982 tarih ve 82/367 sayılı kararıyla da; bütün Eğitim Fakültelerinde, öğretmenlik bilgisi dersleri için “eğitim bilimleri bölümü” kurulmasına karar vermiştir. İlerleyen yıllarda, eğitim fakültesi olmayan üniversitelerin fen-edebiyat fakültelerinde de eğitim bilimleri bölümleri kurulmaya başlanmıştır.

İki Yıllık Eğitim Enstitülerinden Eğitim Yüksekokullarına dönüştürülen kurumlar 1988/89 öğretim yılına kadar iki yıllık öğretim süresiyle “sınıf öğretmeni” yetiştirmeye devam etmişlerdir. Eğitim Yüksekokullarının öğretim süreleri 1989-90 öğretim yılından itibaren dört yıla çıkarılmıştır (YÖK’ün 23 Mayıs 1989 tarih ve 89.22.876 sayılı kararı). Bu durum öğretmen eğitiminde bütünlük sağlarken, aynı zamanda eğitimin süresi artırılarak doğru orantılı olarak niteliği de artırılmıştır (Karahana, 2008).

Eğitim Yüksekokulları 1992-93 öğretim yılından itibaren ya Eğitim Fakültelerine (11 Temmuz 1992 tarih ve 3837 Sayılı Yasa), ya da bu fakülteler içinde “sınıf öğretmenliği” ve “okul öncesi eğitimi öğretmenliği” programlarına dönüştürülmüşlerdir.

Eğitim Yüksek Okullarının öğretim sürelerinin 4 yıla çıkarılması nedeniyle sınıf öğretmeni açığı oluşmuş ve pedagojik formasyon sertifikası olan fakülte mezunları sınıf öğretmeni olarak atanmışlardır (YÖK, 2007). Bu durum öğretmenlik mesleğinin niteliğini olumsuz olarak etkilemiştir.

1997- 1998 YAPILANMASI

Öğretmen yetiştirme işlevinin üniversitelere devredilmesinin ardından geçen yaklaşık 15 yıl sonra 1997’de, Yükseköğretim Kurulu öğretmen yetiştirme konusunda kapsamlı bir düzenleme gerçekleştirmiştir. Bu düzenleme ile; öğretmen yetiştirme modeli, öğretmen yetiştiren kurumların öğretim süreleri, bölümleri, program adları ve bağlantıları, programları, MEB ile işbirliği, eğitim-istihdam uyumu, Fen-Edebiyat Fakültesi / Eğitim Fakültesi ilişkileri vb. boyutlarda değişiklik ve yenilikler ortaya konulmuştur. Dünya Bankası tarafından Türkiye’ye sağlanan bir kredi ile yürütülen “Hizmet öncesi Öğretmen Eğitimi” projesi MEB-Yükseköğretim

Kurulu işbirliği ile yürütülmüş olup projenin temel amacı ilk ve orta öğretim okullarında görev yapacak öğretmenler için öğretmen eğitiminin kalitesinin artırılmasıdır (YÖK, 2007).

Proje kapsamında Eğitim Fakültelerindeki öğretim elemanlarına yurt dışında gelişim için yüksek lisans, doktora ve doktora sonrası bursları, Eğitim Fakülteleri için donanımlar sağlanmış, MEB-YÖK Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi Projesinin program geliştirme kapsamında Eğitim Fakültesi – Uygulama Okulu işbirliği programı hazırlanmıştır.

Yükseköğretim Kurulu yeni düzenlemede, her şeyden önce Eğitim Fakültelerinin “öğretmen yetiştirme” misyonlarına dikkat çekmekte, öğretmenlik mesleğini, kendine özgü ilke, yöntem ve uygulamaları olan bir meslek alanı olarak tanımlamakta ve yeni düzenlemeyi bu temel değerler üzerine inşa etmeyi öngörmektedir. Ayrıca bu yeni düzenleme öğretmen yetiştirme programlarında okullarda uygulamaya ayrılan zamanı önemli ölçüde arttırmakta ve bu kapsamda öğretmen adaylarının meslekte gereksinim duyacakları öğretmenlik deneyimini gerçek ortamda yani okullarda kazanmasını öngörmektedir (YÖK, 2007).

Yeni yapılanmanın program geliştirme boyutunda öğretmenlik formasyon derslerinin sayısı ve kredi miktarları artırılmış, öğretimin planlı yürütülmesi, çeşitli düzeylerde yapılan program geliştirme etkinliklerinin sınıf içi öğretim ve değerlendirme ile ilişkilendirilmesi ilkelerinden yola çıkarak, programa “öğretimde planlama ve değerlendirme” adlı yeni bir ders konulmuş, tüm öğretmen yetiştirme programlarına; öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme, sınıf yönetimi, rehberlik ve bilgisayar dersleri konulmuş, “konu alanı öğretimi”ne yönelik dersin kredisi yükseltilmiş, zorunlu Türkçe dersleri (Türkçe I: Yazılı Anlatım ve Türkçe II: sözlü anlatım) kredili olarak yer almış, yeni programların bir kısmında “yan alan” uygulamasına yer verilmiştir. Örneğin İlköğretim II. kademeye öğretmen yetiştirecek olan Türkçe öğretmenliği için sosyal bilgiler, sosyal bilgiler öğretmenliği için Türkçe, fen bilgisi öğretmenliği için ilköğretim matematik ve ilköğretim matematik öğretmenliği için fen bilgisi yan alan olarak belirlenmiştir. Ayrıca yoğun öğretmen gereksinimi nedeniyle, okul öncesi öğretmenliği, sınıf öğretmenliği ve İngilizce öğretmenliği alanları için ayrı öğretmenlik formasyon programları tasarlanmıştır.

Formasyon derslerinin çoğuna uygulama saatleri konulmuş ve programın uygulama boyutu arttırılmıştır (YÖK, 2007).

Tablo 1.1. 1998-99 Eğitim Öğretim Yılı Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı

BİRİNCİ YIL										
I. Yarıyıl				II. Yarıyıl						
DERSİN ADI	T	U	K	DERSİN ADI	T	U	K			
Temel Matematik I	2	0	2	Temel Matematik II	2	0	2			
Canlılar Bilimi	3	0	3	Genel Kimya	3	0	3			
Türk Tarihi ve Kültürü	3	0	3	Uygarlık Tarihi	2	0	2			
Coğrafyaya Giriş	2	0	2	Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği	3	0	3			
Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2			
Yabancı Dil I	3	0	3	Yabancı Dil II	3	0	3			
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2			
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3	0	3	Okul Deneyimi	1	4	3			
Kredi	20			Kredi	20					
İKİNCİ YIL										
III. Yarıyıl				IV. Yarıyıl						
DERSİN ADI	T	U	K	DERSİN ADI	T	U	K			
Genel Fizik	3	0	3	Çevre Bilimi	2	0	2			
Türk Dili I: Ses ve Şekil Bilgisi	2	0	2	Türk Dili II: Cümle ve Metin Bilgisi	2	0	2			
Ülkeler Coğrafyası	2	0	2	Çocuk Edebiyatı	3	0	3			
Cumhuriyet Dönemi Türk Edeb.	3	0	3	Resim-İş Eğitimi	2	0	2			
Sanat Eğit. Kuramları ve Yönt.	2	0	2	Müzik II	2	0	2			
Müzik I	2	0	2	Beden Eğitimi II	2	0	2			
Beden Eğitimi I	2	0	2	Fen Bilgisi Laboratuvarı	1	2	2			
Bilgisayar	2	0	3	Güzel Yazı Teknikleri ve Öğretimi	1	2	2			
Gelişim ve Öğrenme	3	0	3	Öğretimde Planlama ve Değerlen.	3	2	4			
Kredi	22			Kredi	21					
ÜÇÜNCÜ YIL										
V. Yarıyıl				VI. Yarıyıl						
DERSİN ADI	T	U	K	DERSİN ADI	T	U	K			
Müzik Öğretimi	2	2	3	Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi	2	2	3			
Fen Bilgisi Öğretimi I	2	2	3	Fen Bilgisi Öğretimi II	2	2	3			
İlkokuma ve Yazma Öğretimi	2	2	3	Türkçe Öğretimi	2	2	3			
Hayat Bilg. ve Sosyal Bil. Öğrt. I	2	2	3	Hayat Bilg. Ve Sosyal Bil. Öğr. II	2	2	3			
Matematik Öğretimi I	2	2	3	Matematik Öğretimi II	2	2	3			
Öğretim Tek. Ve Materyal Gelişt.	2	2	3	Sınıf Yönetimi	2	2	3			
Seçmeli I	2	0	2	Seçmeli II	2	0	2			
Kredi	20			Kredi	20					
DÖRDÜNCÜ YIL										
VII. Yarıyıl				VIII. Yarıyıl						
DERSİN ADI	T	U	K	DERSİN ADI	T	U	K			
Konu Alanı Ders Kitabı İnc.	2	2	3	Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim	2	0	2			
Vatandaşlık Bilgisi	2	0	2	Sağlık ve Trafik Eğitimi	2	0	2			
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	2	0	2	Rehberlik	3	0	3			
İlköğretimde Drama	2	2	3	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5			
Okul Deneyimi II	1	4	3	Seçmeli IV	2	0	2			
Seçmeli III	2	0	2							
Kredi	15			Kredi	14					
				TOPLAM KREDİ	152					

T :Haftalık teorik ders saati.
U :Haftalık uygulama ders saati.
K :Dersin Kredisi
Öğretmenlik Formasyonu Dersi

1997- 1998 yapılanması dönemin araştırmacıları tarafından birçok olumlu ve olumsuz eleştiriler almıştır. Kavcar (2003) bir makalesinde yapılanmaya ilişkin yaptığı bir değerlendirmede; özel öğretim yöntemleri konusuna el atılması bu alanda öğretim elemanı yetiştirmek amacıyla yurt dışına öğretim elemanı gönderilmesi, öğretmenlik uygulamasına ağırlık verilmesi, tüm eğitim fakülteleri için “standart program” öngörülmesi, geçmişte büyük ölçüde ihmal edilmiş olan, ilköğretim ikinci kademeğe öğretmen yetiştirme konusunda önlemler alınması gibi olumlu yanlarını belirtirken; düzenlemenin hazırlık aşamasında Türkiye’de bu konuda deneyimli olan akademisyenlerin bu çalışmaya dahil edilmemiş olmaları, Türkiye’nin, öğretmen yetiştirme konusundaki 150 yıllık bilgi ve deneyim birikiminin ihmal edilmesi ve modelin “dışarıdan alınan bir model” görüntüsü vermesi, “standart program”larda fakülterle hiç esneklik tanınmaması, programlarda, öğretmenlik için çok gerekli olan “genel kültür” boyutunun göz ardı edilmiş olması ve psikoloji, sosyoloji, felsefe, eğitim tarihi ve eğitim psikolojisi gibi derslerin yer almaması, çok fazla öğretmen adayı olan eğitim fakültelerinde “öğretmenlik uygulamalarının” sorun olması, öğrenci kaynağına değinilmemiş olması ve adayların niteliğinin ne olması konusunda önemli bir boşluk oluşturmasının da bu düzenlemenin olumsuz yanları olarak vurgulamıştır. (YÖK, 2007)

Çelik’e (2000) göre yeni program, öğretmenlik alan bilgisi ve uygulama becerisiyle donanık öğretmen yetiştirmeyi önemsemekle beraber; bilimsel ve evrensel değerleri ve ülke gerçeklerini kavrayan ve özümleyen meslek elemanı yetiştirmeyi ilkece benimsememiş görünmektedir. Bu yönüyle öğreten, bilgilendiren meslek elemanı yetiştirme önemsenmiş, eğitimci eleman yetiştirme hedefi yeni programda yer almamıştır.

2006 - 2007 DÜZENLEMESİ

1997 yapılanmasının ardından geçen sekiz yılı aşkın bir uygulamadan sonra, programların güncellenmesinde ve tezsiz yüksek lisans uygulamasında yeni bir düzenlemeye gidilmiştir. Düzenleme, 1997-98 yapılanmasını değiştirmek değil, programların güncellenmesi ve modelin aksayan yönlerini düzenlemeye yöneliktir.

Öngörülen Yenilik ve Değişiklikler

Öğretmen yetiştirme programlarındaki yeni düzenlemenin öngördüğü başlıca yenilikler şöyle sıralanmaktadır (YÖK, 2007):

1. Her programın özellikleri de dikkate alınarak, programların kompozisyonunda esnek bir düzenlemeye gidilmiş; alan ve alan eğitimi dersleri % 50-60, öğretmenlik meslek bilgisi dersleri % 25-30 ve genel kültür dersleri % 15-20 oranlarında olacak biçimde belirlenmiştir.
2. Geçmiş dönemdeki gereksinimin ortadan kalkması gerekçesiyle “yan alan” uygulamasına son verilmiştir.
3. Öğretmen yetiştirme programlarındaki çakılı ders uygulaması esnetilerek, fakültelere, toplam kredilerinin yaklaşık % 25’e varan oranda derslerini belirleme yetkisi verilmiş ve seçmeli ders olanağı artırılmıştır.
4. Öğretmen adaylarına; birleştirilmiş sınıflarda, köylerde ve YİBO’larda öğretmenlik uygulaması yapabilme fırsatı verilmiştir.
5. Yeni programların en önemli özelliklerinden birisi olarak “genel kültür” derslerinin oranlarının artırılması vurgulanmaktadır. Öğretmen adaylarının entelektüel becerilerini artırmaya yönelik bu değişiklik kapsamında, programlara, bilim tarihi, bilimsel araştırma yöntemleri, etkili iletişim becerileri, Türk eğitim tarihi ve felsefeye giriş gibi dersler konulmuştur. Programın esnekliği çerçevesinde, fakülteler, farklı genel kültür dersleri de okutabilecekler ve bu dersleri zaman içinde değiştirebileceklerdir.
6. Genel kültür dersleri kapsamında, “topluma hizmet uygulamaları” adlı yeni bir ders konulmuştur. Tüm programlar için zorunlu olan bu derste, öğrenciler, toplumun güncel sorunlarını inceleme ve çözüm üretmeye yönelik projeler hazırlayacaklardır. Ayrıca, bu ders kapsamında; öğrencilerin, panel,

konferans, kongre, sempozyum gibi bilimsel etkinliklere izleyici, konuşmacı ya da düzenleyici olarak katılması özendirilecektir.

7. Rehber öğretmen yetiştiren programların zaman içinde birbirlerinden farklılaşması ve farklı hedeflere yönelmesi nedeniyle, Rehberlik ve Psikolojik Danışma programı da yeniden gözden geçirilmiş ve MEB programları, sivil toplum örgütlerinin önerileri ve akademisyen görüşleri dikkate alınarak ortak bir program oluşturulmuştur. Bu kapsamda 13 Nisan 2007 tarihli YÖK Genel Kurul kararı ile, Eğitim Bilimleri bölümüne bağlı “Eğitimde Psikolojik Hizmetler” anabilim dalının adı, “Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık” olarak değiştirilmiştir.

8. Yeni programın önemli bir özelliğinin de AB ülkeleri öğretmen eğitimi programlarının boyutlarıyla örtüşmesidir. Bu bağlamda, yeni program, “kendisine söyleneni yapan teknisyen öğretmen yerine, problem çözen ve öğrenmeyi öğreten entelektüel öğretmen yetiştirmeyi” hedeflemektedir.

Programlar incelendiğinde; öğretmenlik meslek dersleriyle ilgili olarak şu noktalar dikkati çekmektedir:

- Öğretmenlik meslek derslerinde bazı değişiklikler yapılmış, bazı derslerin de kredileri değiştirilmiştir. Genel olarak ders sayısı ve kredi miktarı aynı kalmakla birlikte, uygulama okulları bulmada yaşanan sorunlar nedeniyle, Eğitim Fakültesi Dekanlıklarının talepleri doğrultusunda, okul deneyimi ders saatleri azaltılmıştır.

- Eğitimin temellerine ilişkin derslerden; eğitim psikolojisi ve eğitim tarihi dersleri zorunlu ders olarak konulmuş, eğitim felsefesi ve eğitim sosyolojisi dersleri de seçmeli dersler listesinde yer almıştır.

- Öğretmenlik mesleğine giriş, gelişim ve öğrenme, öğretimi planlama ve değerlendirme dersleri kaldırılmıştır.

- Eğitim bilimine giriş, eğitim psikolojisi, öğretim ilke ve yöntemleri, ölçme ve değerlendirme, Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi dersleri konulmuştur. Ayrıca, bir seçmeli ders eklenmiştir.
- Öğretmenlik meslek dersleri için programa göre bir veya iki seçmeli ders konulmuştur.

Tablo 1.2. 2006-2007 Eğitim Öğretim Yılı Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı

I. Yarıyıl

DERSİN ADI	T	U	K
Temel Matematik I	2	0	2
Genel Biyoloji	2	0	2
Uygurluk Tarihi	2	0	2
Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2
Yabancı Dil I	3	0	3
Bilgisayar I	2	2	3
<i>Eğitim Bilimine Giriş</i>	3	0	3
TOPLAM	18	2	19

III. Yarıyıl

DERSİN ADI	T	U	K
Türk Dili I: Ses ve Yapı Bilgisi	2	0	2
Genel Fizik	2	0	2
Müzik	1	2	2
Beden Eğitimi ve Spor Kültürü	1	2	2
Fen ve Tekn. Lab. Uygulamaları I	0	2	1
Çevre Eğitimi	2	0	2
Felsefe	2	0	2
Sosyoloji	2	0	2
<i>Öğretim İlke ve Yöntemleri</i>	3	0	3
TOPLAM	15	6	18

V. Yarıyıl

DERSİN ADI	T	U	K
Fen ve Teknoloji Öğretimi I	3	0	3
İlkokuma ve Yazma Öğretimi	3	0	3
Hayat Bilgisi Öğretimi	3	0	3
Matematik Öğretimi I	3	0	3
Drama	2	2	3
<i>Ölçme ve Değerlendirme</i>	3	0	3
<i>Sınıf Yönetimi</i>	2	0	2
TOPLAM	19	2	20

VII. Yarıyıl

DERSİN ADI	T	U	K
Görsel Sanatlar Öğretimi	1	2	2
Din Kült. ve Ahlak Bil. Öğretimi	2	0	2
Trafik ve İlkyardım	2	0	2
Cumhuriyet Dön. Türk Edebiyatı	2	0	2
Etkili İletişim	3	0	3
Öğretmenlik Uygulaması I	2	6	5
<i>Rehberlik</i>	3	0	3
<i>Özel Eğitim</i>	2	0	2
TOPLAM	17	8	21

II. Yarıyıl

DERSİN ADI	T	U	K
Temel Matematik II	2	0	2
Genel Kimya	2	0	2
Türk Tarihi ve Kültürü	2	0	2
Genel Coğrafya	2	0	2
Bilgisayar II	2	2	3
Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2
Yabancı Dil II	3	0	3
<i>Eğitim Psikolojisi</i>	3	0	3
TOPLAM	20	2	21

IV. Yarıyıl

DERSİN ADI	T	U	K
Türk Dili II: Cümle ve Metin Bilgisi	2	0	2
Çocuk Edebiyatı	2	0	2
Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği	3	0	3
Sanat Eğitimi	1	2	2
Fen ve Tekn. Lab. Uygulamaları II	0	2	1
Müzik Öğretimi	1	2	2
Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi	1	2	2
Güzel Yazı Teknikleri	1	2	2
Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2
<i>Öğretim Teknolojileri ve Mat. Tas.</i>	2	2	3
TOPLAM	15	12	21

VI. Yarıyıl

DERSİN ADI	T	U	K
Fen ve Teknoloji Öğretimi II	3	0	3
Türkçe Öğretimi	3	0	3
Sosyal Bilgiler Öğretimi	3	0	3
Matematik Öğretimi II	3	0	3
Erken Çocukluk Eğitimi	2	0	2
Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2
<i>Okul Deneyimi</i>	1	4	3
TOPLAM	16	6	19

VIII. Yarıyıl

DERSİN ADI	T	U	K
Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim	2	0	2
Seçmeli	2	0	2
Türk Eğitim Tarihi	2	0	2
İlköğretimde Kaynaştırma	2	0	2
<i>Seçmeli</i>	2	0	2
<i>Öğretmenlik Uygulaması II</i>	2	6	5
<i>Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yön.</i>	2	0	2
TOPLAM	14	6	17

GENEL TOPLAM	Teorik	Uygulama	Kredi	Saat
	134	44	156	178

T: Haftalık teorik ders saati.

U: Haftalık uygulama ders saati.

K: Dersin Kredisi

Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersi

Sınıf Öğretmenliği lisans programının bazı derslerin içerikleri aşağıda verilmiştir (www.education.ankara.edu.tr/UserFiles/File.../sinif_ogretmenligi.doc. 20.10.2009 tarihinde indirilmiştir.);

Eğitim Bilimine Giriş

Eğitimin temel kavramları, eğitimin diğer bilimlerle ilişkisi ve işlevleri (eğitimin felsefi, sosyal, hukuki, psikolojik, ekonomik, politik temelleri), eğitim biliminin tarihsel gelişimi, 21.yüzyılda eğitim biliminde yönelimler, eğitim biliminde araştırma yöntemleri, Türk Milli Eğitim Sisteminin yapısı ve özellikleri, eğitim sisteminde öğretmenin rolü, öğretmenlik mesleğinin özellikleri, öğretmen yetiştirme alanındaki uygulamalar ve gelişmeler.

Eğitim Psikolojisi

Eğitim-Psikoloji ilişkisi, eğitim psikolojisinin tanımı ve işlevleri, öğrenme ve gelişim ile ilgili temel kavramlar, gelişim özellikleri (bedensel, bilişsel, duygusal, sosyal ve ahlaki gelişim), öğrenmeyi etkileyen faktörler, öğrenme kuramları, öğrenme kuramlarının öğretim süreçlerine yansımaları, etkili öğrenme, öğrenmeyi etkileyen faktörler (motivasyon, bireysel faktörler, grup dinamiği ve bu faktörlerin sınıf içi öğretim sürecine etkisi).

Öğretim İlke ve Yöntemleri

Öğretimle ilgili temel kavramlar, öğrenme ve öğretim ilkeleri, öğretimde planlı çalışmanın önemi ve yararları, öğretimin planlanması (ünitelendirilmiş yıllık plan, günlük plan ve etkinlik örnekleri), öğrenme ve öğretim stratejileri, öğretim yöntem ve teknikleri, bunların uygulama ile ilişkisi, öğretim araç ve gereçleri, öğretim hizmetinin niteliğini artırmada öğretmenin görev ve sorumlulukları, öğretmen yeterlikleri.

Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı

Öğretim Teknolojisi ile ilgili kavramlar, çeşitli öğretim teknolojilerinin özellikleri, öğretim teknolojilerinin öğretim sürecindeki yeri ve kullanımı, okulun ya da sınıfın teknoloji ihtiyaçlarının belirlenmesi, uygun teknoloji planlamasının yapılması ve yürütülmesi, öğretim teknolojileri yoluyla iki ve üç boyutlu materyaller geliştirilmesi öğretim gereçlerinin geliştirilmesi (çalışma yaprakları, etkinlik

tasarlama, tepegöz saydamları, slaytlar, görsel medya (VCD, DVD) gereçleri, bilgisayar temelli gereçler), eğitim yazılımlarının incelenmesi, çeşitli nitelikteki öğretim gereçlerinin değerlendirilmesi, İnternet ve uzaktan eğitim, görsel tasarım ilkeleri, öğretim materyallerinin etkinlik durumuna ilişkin araştırmalar, Türkiye’de ve dünyada öğretim teknolojilerinin kullanım durumu.

Ölçme ve Değerlendirme

Eğitimde ölçme ve değerlendirmenin yeri ve önemi, ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramlar, ölçme araçlarında bulunması istenen nitelikler (güvenirlik, geçerlik, kullanılabilirlik), eğitimde kullanılan ölçme araçları ve özellikleri, geleneksel yaklaşımlara dayalı olan araçlar (yazılı sınavlar, kısa yanıtı sınavlar, doğru-yanlış tipi testler, çoktan seçmeli testler, eşleştirmeli testler, sözlü yoklamalar, ödevler), öğrenciyi çok yönlü tanımaya dönük araçlar (gözlem, görüşme, performans değerlendirme, öğrenci ürün dosyası, araştırma kağıtları, araştırma projeleri, akran değerlendirme, özdeğerlendirme, tutum ölçekleri), ölçme sonuçları üzerinde yapılan temel istatistiksel işlemler, öğrenme çıktılarını değerlendirme, not verme, alanı ile ilgili ölçme aracı geliştirme.

Sınıf Yönetimi

Sınıf yönetimi ile ilgili temel kavramlar, sınıf içi iletişim ve etkileşim, sınıf yönetiminin tanımı, sınıf yönetimi kavramının sınıfta disiplini sağlamadan farklı yanları ve özellikleri, sınıf ortamını etkileyen sınıf içi ve sınıf dışı etkenler, sınıf yönetimi modelleri, sınıfta kurallar geliştirme ve uygulama, sınıfı fiziksel olarak düzenleme, sınıfta istenmeyen davranışların yönetimi, sınıfta zamanın yönetimi, sınıf organizasyonu, öğrenmeye uygun olumlu bir sınıf ortamı oluşturma (örnekler ve öneriler).

Rehberlik

Temel kavramlar, öğrenci kişilik hizmetleri, psikolojik danışma ve rehberliğin bu hizmetler içerisindeki yeri, rehberliğin ilkeleri, gelişimi, psikolojik danışma ve rehberliğin çeşitleri, servisler (hizmetler), teknikler, örgüt ve personel, alandaki yeni gelişmeler, öğrenciyi tanıma teknikleri, rehber-öğretmen işbirliği, öğretmenin yapacağı rehberlik görevleri.

Özel Eğitim

Özel eğitimin tanımı, özel eğitimle ilgili temel ilkeler, engelliliği oluşturan nedenler, erken tanı ve tedavinin önemi, engele bakışla ilgili tarihsel yaklaşım, zihinsel engelli, işitme engelli, görme engelli, bedensel engelli, dil ve iletişim bozukluğu olan, süregelen hastalığı olan, özel öğrenme güçlüğü gösteren, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olan, otistik ve üstün yetenekli çocukların özellikleri ve eğitimleri, farklı gelişen çocukların oyun yoluyla eğitimi, özel eğitime muhtaç çocukların ailelerinde gözlenen tepkiler, ülkemizde özel eğitimin durumu, bu amaçla kurulmuş kurum ve kuruluşlar.

Temel Matematik I

Matematiğin tanımı, diğer bilimlerle ilişkisi, kümeler ve kümelerle işlemler, sayı sistemi kurma, doğal sayılar, değişik tabanlı sayılar, tam sayılar, bölünebilme kuralları, “EKOK” ve “EBOB” kavramları ve uygulamaları; oran, orantı, bileşik orantı kavramları ve uygulamaları, reel sayılar, üslü ve köklü çokluklar, kartezyen çarpım, bağıntı, fonksiyon, işlem kavramları ve bunların grafikte gösterimi, denklik ve sıralama bağıntıları, ayırık örtüler ve zincirler. Veri toplama, verilerin özetlenmesi, grafikte gösterme, merkezi eğilim ölçüleri (ortalama, tepe değer, ortanca), dağılım ölçüleri (ranj, mutlak sapma, standart sapma).

Temel Matematik II

Cebirsel ifadeler, denklem ve özdeşlik kavramları, cebirsel ifadelerin çarpanlarına ayrılması, cebirsel ifadelerde işlemler, denklem ve eşitsizlikler, denklem ve eşitsizlik sistemleri, iki değişkenli fonksiyonlar, sürekli ve kesikli fonksiyonların grafikleri. Geometrinin kuruluşu, düzlemsel şekiller, bunların alan ve çevreleri, cisimler, bunların alan ve hacimleri, eşlik ve benzerlik kavramları, dik üçgen, Pisagor Bağıntısı, dik üçgende metrik bağıntılar, temel geometrik çizimler, geometrik yer çizimleri, trigonometrinin temel kavramları, doğru ve çemberin analitik incelenmesi.

Türkçe I: Yazılı Anlatım

Yazı dilinin ve yazılı iletişimin temel özellikleri, yazı dili ile sözlü dilin arasındaki temel farklar. Anlatım: yazılı ve sözlü anlatım; özne anlatım, nesnel anlatım; paragraf; paragraf türleri (giriş-gelişme-sonuç paragrafları). Metnin tanımı ve metin türleri (bilgilendirici metinler, yazınsal metinler); metin olma koşulları

(bağlaşıklık, tutarlılık, amaçlılık, kabul edilebilirlik, durumsallık, bilgisellik, metinler arası ilişkiler). Yazılı anlatım (yazılı kompozisyon: serbest yazma, planlı yazma); planlı yazma aşamaları (konu, konunun sınırlandırılması, amaç, bakış açısı, ana ve yan düşüncelerin belirlenmesi; yazma planı hazırlama, kâğıt düzeni); bilgilendirici metinler (dilekçe, mektup, haber, karar, ilan/reklam, tutanak, rapor, resmi yazılar, bilimsel yazılar) üzerinde kuramsal bilgiler; örnekler üzerinde çalışmalar ve yazma uygulamaları; bir metnin özetini ve planını çıkarma; yazılı uygulamalardaki dil ve anlatım yanlışlarını düzeltme.

Türkçe II: Sözlü Anlatım

Sözlü dilin ve sözlü iletişimin temel özellikleri. Sözlü anlatım; konuşma becerisinin temel özellikleri (doğal dili ve beden dilini kullanma); iyi bir konuşmanın temel ilkeleri; iyi bir konuşmacının temel özellikleri (vurgu, tonlama, duraklama; diksiyon vb.). Hazırlıksız ve hazırlıklı konuşma; hazırlıklı konuşmanın aşamaları (konunun seçimi ve sınırlandırılması; amaç, bakış açısı, ana ve yan düşüncelerin belirlenmesi, planlama, metni yazma; konuşmanın sunuluşu). Konuşma türleri (karşılıklı konuşmalar, söyleşi, kendini tanıtmaya, soruları yanıtlama, yılbaşı, doğum, bayram v.b. önemli bir olayı kutlama, yol tarif etme, telefonla konuşma, iş isteme, biriyle görüşme/röportaj yapma, radyo ve televizyon konuşmaları, değişik kültür, sanat programlarına konuşmacı olarak katılma v.b.). Değişik konularda hazırlıksız konuşma yapma, konuşma örnekleri üzerinde çalışmalar ve sözlü anlatım uygulamaları, konuşmalardaki dil ve anlatım yanlışlarını düzeltme.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I

Kavramlar, tanımlar, ders yöntemleri ve kaynakların tanımı, Sanayi Devrimi ve Fransız Devrimi, Osmanlı Devleti'nin Dağılışı (XIX. Yüzyıl), Tanzimat ve Islahat Fermanı, I. ve II. Meşrutiyet, Trablusgarp ve Balkan Savaşları, I. Dünya Savaşı, Mondros Ateşkes Antlaşması, Wilson İlkeleri, Paris Konferansı, M. Kemal'in Samsun'a Çıkışı ve Anadolu'daki Durum, Amasya Genelgesi, Ulusal Kongreler, Mebusan Meclisinin Açılışı, TBMM'nin Kuruluşu ve İç İsyancılar, Teşkilat-ı Esasi Kanunu, Düzenli Ordunun Kuruluşu, I. İnönü, II. İnönü, Kütahya-Eskişehir, Sakarya Meydan Muharebesi ve Büyük Taarruz, Kurtuluş Savaşı sırasındaki antlaşmalar, Lozan Antlaşması, Saltanatın Kaldırılması.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II

Siyasi alanda yapılan devrimler, siyasi partiler ve çok partili siyasi hayata geçiş denemeleri, hukuk alanında yapılan devrimler, toplumsal yaşayışın düzenlenmesi, ekonomik alanda yapılan yenilikler. 1923-1938 Döneminde Türk dış politikası, Atatürk sonrası Türk dış politikası, Türk Devriminin İlkeleri: (Cumhuriyetçilik, Halkçılık, Laiklik, Devrimcilik, Devletçilik, Milliyetçilik). Bütünleyici ilkeler.

Uygarlık Tarihi

Uygarlık kavramı ve bu kavramla ilgili olan temel kavramların tanıtımı, insanın tarih öncesi devirlerde ve tarihi devirlerde hem fiziksel hem de kültürel açıdan geçirdiği değişim ve bu değişim sürecinin günümüze etkileri. Geçmişten günümüze insanlığın ortaya koyduğu uygarlıkların incelenmesi, Akdeniz, Mezopotamya, Mısır, Uzakdoğu, Hint, Orta Amerika (Astek-İnka Medeniyetleri), Orta Asya Bozkır Uygarlıkları ve Batı Uygarlığı (Avrupa, Amerika).

Türk Tarihi ve Kültürü

Türk Kültür Tarihinin gelişim evreleri, geçmişten günümüze Türk Devletleri ve toplumlarının siyasi ve toplumsal tarihleri; Türklerin İslamiyeti kabulü, kültürde ve uygarlık alanındaki gelişim evreleri ile felsefe, bilim, edebiyat, güzel sanatlar ve imar faaliyetleri arasındaki ilişkiler.

Genel Coğrafya

Coğrafyanın konusu ve ilkeleri, coğrafya biliminin temel kavramları, coğrafyanın diğer bilimler arasındaki yeri, tarihi gelişimi, coğrafya öğretiminin amaçları, doğal sistemler (iklim, yer şekilleri, bitki örtüsü, sular vb.) hakkında genel bilgi, bu sistemler ve gelişim özellikleri, evren ve güneş sistemleri, dünyanın şekli, fiziksel özellikleri, hareketleri ve bu hareketlerin sonuçları, harita kullanma uygulamaları.

2009-2010 DÜZENLEMESİ

Doğrudan eğitim fakültelerine yönelik olmasa da sonuçları itibariyle öğretmen yetiştirme sistemini etkileyen dördüncü düzenleme ise 27 Ağustos 2009 ve 21 Ocak 2010 tarihlerinde YÖK'ün aldığı kararlarla gerçekleşmiştir. 27 Ağustos 2009 tarihinde alınan kararla tezsiz yüksek lisans eğitiminde yer alan formasyon derslerinin, Atatürk, Uludağ, İstanbul ve Marmara Üniversiteleri Fen-Edebiyat ve İlahiyat Fakültelerinde isteyen öğrencilere dört yıllık lisans eğitimleri esnasında verilmesi kabul edilmiştir. Kararın sadece belirli üniversiteleri kapsamı adaletsizlik olarak yorumlanmış ve sonraları Dokuz Eylül, Erciyes, İnönü, Selçuk ve başka üniversiteler karara itiraz ederek bu haktan yararlanma yoluna gitmişlerdir. 21 Ocak 2010 tarihlerinde alınan kararla birlikte, üniversitelerde Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerine pedagojik formasyon eğitimi verilmesi belirli kriterlere bağlanmıştır. Bu kriterlere göre, formasyon eğitimi vermek isteyen ilgili üniversitede Eğitim Fakültesinin veya Eğitim Bilimleri Bölümünün bulunması ve bu alanda yeterli sayıda ve nitelikte kadrolu öğretim üyesi olması şartı getirilmiştir. Fen- Edebiyat Fakültesi öğrencilerine formasyon eğitiminin beşinci yarıyıldan başlayarak dört yarıyıldan verilmesi kararlaştırılmıştır. Formasyon eğitimine kabulde, öğrencilerin ağırlıklı not ortalamasının 4 üzerinden en az 2,5 olması ve alt sınıflardan iki dersten daha fazla dersten kalmamış olması şartları getirilmiştir. Ayrıca Fen-Edebiyat Fakültesi mezunlarının ortaöğretim alan öğretmenleri olabilmeleri için uygulanan tezsiz yüksek lisans programı 2010-2011 öğretim yılından itibaren kaldırılması ve bunun yerine iki yarıyılık pedagojik formasyon eğitimi verilmesi kararlaştırılmıştır. Formasyon eğitimi almak isteyen mezunların diploma notunun da 4 üzerinden en az 2,5 olması şartı getirilmiştir. Bu kararla birlikte, Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinden daha yüksek puan alarak Eğitim Fakültelerine giren öğrenciler beş yılda öğretmen olurken, Fen- Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin dört yılda öğretmen olabilmeleri Eğitim Fakültelerindeki öğretim üyeleri ve öğrencilerin tepkilerini çekmiştir. Ayrıca, bu karar öğretmenliğin ne tür bilgi ve beceri gerektirdiğinin tam olarak oturmadığının bir göstergesidir. Zira bir kanal ortaöğretim alan öğretmenin yüksek lisans dereceli olması gerektiğini vurgularken, diğeri lisans derecesini yeterli görmektedir (Özoğlu, 2010).

ÖĞRETMEN YETERLİLİKLERİ:

Yeterlik kavramı, bir işi yada görevi etkili bir şekilde yerine getirebilmek için sahip olunması gereken özellikleri ifade eder. Yeterlik, bir görevi icra etmek ve görevin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirmek için ihtiyaç duyulan yetenek, bilgi ve becerileri ifade eden bir kavramdır.

Kavram öğretmen açısından değerlendirildiğinde, öğretmenliğin gerektirdiği görev ve sorumlulukları gerçekleştirebilmek için sahip olunması gereken bilgi, anlayış ve tutumları ifade etmektedir. Öğretme yeterlikleri; farklı öğretme ortamlarında etkili bir performans için gerekli olan bilgiler, beceriler, tutumlar ve kişilik özelliklerinin bir bütünü olarak tanımlanabilir (Şahin, 2004).

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun öğretmen nitelikleri ve seçimine ilişkin 45. maddesinde, “öğretmen adaylarında genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon bakımından aranacak nitelikler Milli Eğitim Bakanlığınca tespit olunur” ifadesi yer almaktadır (MEB, 2002).

Milli Eğitim Bakanlığına yüklenen bu sorumluluğun bir gereği olarak Mart 1999'da MEB ve Üniversite temsilcilerinden oluşan “Öğretmen Yeterlikleri Komisyonu”na, “eğitme-öğretme yeterlikleri”, “genel kültür bilgi ve becerileri” ve “özel alan bilgi ve becerileri” ana başlıklarından oluşan yeterlikler belirlenmiştir (Seferoğlu, 2004).

Bu yeterlikler Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğünce öğretmen yetiştiren fakülte ve yüksekokullara gönderilerek, öğretmenlerin belirtilen yeterliklere sahip olacak şekilde yetiştirilmesi istenmiştir (Mahiroğlu, 2004).

Öğretmen niteliğinin yükseltilmesi konusunda Milli Eğitim Bakanlığı ve üniversiteler zaman zaman birlikte çalışmalar yapmışlardır. Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma Geliştirme Dairesi'nin 1999 yılında, “Çağdaş Öğretmen Profili” adlı çalışmasında çağdaş öğretmen;

- Günümüzün eğitim ihtiyaçlarına cevap verebilecek 21. yüzyılın bilgi teknolojisi toplumunda öğrencileri geleceğe hazırlayabilecek yeterlikte,
- Kendi konu alanına hakim,
- Öğrenciyi tanıma becerisine sahip,
- Ders etkinliklerini planlayabilen,
- Öğreteceği konunun özelliğine göre öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilen,
- Öğrenciler ile sağlıklı iletişim kurabilen, öğrenme ortamının öğrencilerin ve konuların özelliklerine uygun hale getirebilen, öğrencilerin derse aktif katılımını sağlayabilen,
- Mesleki gelişmede çağdaş öğretmen sorumluluklarını ve özlük haklarını, mesleği ile ilgili kanun, yönetmelik ve tüzükleri, bilgi toplumu içindeki yerini ve önemini bilen kişiler olarak tanımlanmaktadır (İlhan, 2004).

2002 yılının Eylül ayında “Temel Eğitime Destek Projesi” adı altında yeni bir çalışma başlatılmıştır. Başlanan bu projenin “öğretmen eğitimi” bileşeni ile ilgili çalışmaların sorumluluğunu Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü üstlenmiştir.

Proje kapsamında, Öğretmenlik Mesleği Genel ve Özel alan yeterliklerinin belirlenmesi ile bu yeterliklerin öğretmenler üzerinde davranış haline dönüşmesi için Okul Temelli Mesleki Gelişim Kılavuzu hazırlama çalışmaları başlatılmıştır.

Öğretmen yeterliklerine ait taslağın oluşturulması için seminer düzenlenmiş ve çeşitli ülkelere ait yeterlik dokümanları incelenerek konuya ilişkin kavram ve terimler üzerinde ortak bir anlayış oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu seminer çalışması sonunda öğretmenlik mesleği genel yeterliklerinin, ana yeterlik, ana yeterliklere ait alt yeterlikler ve bu alt yeterliklere ait performans göstergeleri şeklinde belirlenmesinin en uygun yöntem olacağı kararlaştırılmış öğretmen yeterliklerinin sadece bilgiyi değil beceri ve tutumları da kapsaması kabul edilmiştir.

Düzenlemeler sonucunda Genel Yeterlikler, 6 ana yeterlik, 31 alt yeterlik ve 233 performans göstergesi olarak belirlenmiştir (MEB, 2008). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerinden 6 ana yeterlik aşağıda verilmiştir;

A- Kişisel ve Mesleki Değerler – Mesleki Gelişim

Öğretmen, öğrencileri birey olarak görür, değer verir. Öğrencilerin sosyal ve kültürel farklılıklarını, yaptıklarını ve ilgilerini dikkate alarak en üst düzeyde öğrenmeleri ve gelişmeleri için çaba harcar. Öğrencilerinde geliştirmek istediği kişilik özelliklerini kendi davranışlarında gösterir. Diğer öğretmen, yönetici ve uzmanların başarılı deneyimlerinden yararlanır.

Öz değerlendirme yaparak değişim ve sürekli gelişim için çaba harcar. Yeni bilgi ve fikirlere açıktır, kendisini ve kurumunu geliştirmede etkin rol oynar. Mesleği ile ilgili mevzuatı (yasa, yönetmelik, genelge vb) izleyerek bunlara uygun davranır.

B- Öğrenciyi Tanıma

Öğretmen, öğrencinin tüm özelliklerini, ilgi, istek ve ihtiyaçlarını bilir, geldiği ailenin ve çevrenin sosyo- kültürel ve ekonomik özelliklerini tanır.

C- Öğretme ve Öğrenme Süreci

Öğretmen, öğretme ve öğrenme süreçlerini planlar, uygular ve yönetir. Öğrencilerin öğrenme sürecine etkin katılımını sağlar.

D- Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme

Öğretmen, öğrencilerin gelişim ve öğrenmelerini değerlendirir. Öğrencilerin kendilerini ve diğer öğrencileri değerlendirmelerini sağlar. Ölçme sonuçlarını daha iyi bir öğretim için kullanır; sonuçları öğrenci, veli, yöneticiler ve öğretmenlerle paylaşır.

E- Okul, Aile ve Toplum İlişkileri

Öğretmen, okulun bulunduğu çevrenin doğal, sosyo-kültürel ve ekonomik özelliklerini tanır. Aileleri ve toplumu eğitim sürecine ve okulun gelişimi ile ilgili çalışmalara katılmaları önünde teşvik eder.

F- Program ve İçerik Bilgisi

Öğretmen, Türk Milli Eğitim Sisteminin dayandığı temel değerler ve ilkeler ile özel alan öğretim programının yaklaşım, amaç, hedef, ilke ve tekniklerini bilir ve uygular.

Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü koordinesinde hazırlanan ve öğretmenlerde bulunması gereken bilgi, beceri ve tutumları kapsayan bu yeterlikler; öğretmen politikalarının belirlenmesinde, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinde, seçiminde, iş başarımlarının ve performanslarının değerlendirilmesinde, kendilerini tanıma ve kariyer gelişimlerinde kullanılması bakımından Talim Terbiye Başkanlığınca uygun bulunması üzerine Bakanlık Makamının 17/04/2006 tarihli onayı ile yürürlüğe girmiş ve 2590 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayınlanmıştır (MEB, 2008).

MEB öğretmen yeterliklerinin belirlenmesi ile öğretmenlerin nitelik sorununun büyük oranda aşılacağı ve bu yeterliklerin ilgili kurum, kuruluş yada şahıslarca yukarıda kullanım alanlarında kendiliğinden uygulamaya konulacağını varsaymıştır. Ne var ki, üzerinden 10 yıl gibi uzun bir süre çalışılan ve ciddi miktarlarda maddi kaynak ve insan gücü tahsis edilen bu çalışmalar öğretmen yeterliklerini ve bu yeterliklerin muhtemel kullanım alanlarını tanımlamanın ötesine gitmemiştir (Özoğlu, 2010).

Öğretmen yeterliklerinin tanımlanması, özellikle nasıl bir öğretmen istendiğini belirlemek için meslekte başıboşluğu önlemek için son derece önemli bir adımdır (Şişman, 2009). Ancak bu yeterliklerin tanımlanan muhtemel kullanım alanlarında nasıl uygulamaya dönüştürüleceği yeterliklerin hazırlanması esnasında ele alınmadığından bu yeterliklerle ne yapılacağı hususunda bir belirsizlik söz konusudur (Özoğlu, 2010).

Özoğlu'na (2010) göre öğretmenlik belirli yeterlikler veya standartlar doğrultusunda dar bir kalıba sokulmayacak kadar zengin değerler içeren bir meslektir. Öğretmen ile öğrenci arasındaki ilişkinin “bir bilgi kaynağından bir alıcıya bilgi aktarımı” olarak resmedilmesi ve buna indirgenmesi oldukça sorunludur. Çünkü her şeyden önce, sınıf içerisinde ve dışarısında öğretmen ile her bir öğrenci

arasındaki ilişki, oldukça karmaşık etik değerle yumağı üzerine inşa edilmiştir. Bu değerlerin belirli yeterlikleri ölçü olarak mekanik düzeyde ele alınması neredeyse imkânsızdır.

MEZUNLARIN İSTİHDAMI VE KPSS (KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVI) UYGULAMASI

Millî Eğitim Bakanlığı, öğretmen ihtiyacını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu çerçevesinde, ihtiyaçları ve kadro durumlarını dikkate alarak atama yoluyla gidermektedir. Bu atamalara esas teşkil etmek üzere, ilk defa 1985 yılında bir yarışma sınavı düzenlenmiştir. Söz konusu sınav “Öğretmenlik İçin Mesleki Yeterlik Sınavı” adını taşıyordu ve Millî Eğitim ve Gençlik Spor Bakanlığı’nın talebi üzerine, bu bakanlıkla ÖSYM başkanlığı arasında imzalanan bir protokol doğrultusunda, ÖSYM tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu uygulamadan sonra 1986,1987 ve 1988 yıllarında Millî Eğitim ve Gençlik Spor Bakanlığı, 1985’te ÖSYM’nin uyguladığı sınavları kendi imkânlarıyla gerçekleştirmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı 1989 yılında, ÖSYM’ye tekrar başvurarak bu sınavın tekrar yapılmasını istemiştir. Bunun üzerine Millî Eğitim Bakanlığı ile ÖSYM Başkanlığı arasında yeni bir protokol imzalanmış ve “Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmenlik İçin Mecburi Yeterlik ve Yarışma Sınavı” adını taşıyan sınav, ÖSYM tarafından Eylül ve Aralık aylarında, iki defa gerçekleştirilmiştir. Adı 1990 yılında “Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmenlik İçin Mecburi Yarışma ve Yerleştirme Sınavı” olarak değiştirilen sınav, 1990 yılında, Eylül ayında olmak üzere bir defa yapılmıştır (Dökmen, 1992). 1991 yılında yapılan sınavda 12 branşta sınava girenlerin hepsi atandığı halde kontenjan açığı doldurulmamıştır. Bu gelişmeler üzerine 1992 yılında, yeni alınacak öğretmenler için sınav şartı kaldırılmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı 1996 yılı ikinci atama döneminde, 13 Eylül 1996 tarihli yayınladığı bir genelge ile “ÖSS puanı ile öğrenci kayıt eden Fakülte ve Yüksekokullar dışında örgün yükseköğretim kurumlarından lisans düzeyinde öğrenim görmüş olanların” “pedagojik formasyon aranmadan ve sınavsız” olarak “sınıf öğretmeni olarak atanacaklarını” ilan ederek alan dışından üniversite mezunlarını sınavsız olarak sınıf öğretmenliğine atamıştır.

Öğretmen adayları; 2001 yılından bu yana kapsam geçerliği, öğretmen yeterliklerini ölçüp ölçemediği, güvenilir olup olmaması gibi pek çok konuda üzerinde tartışmalar yapılan Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) ile öğretmen olarak atanmaktadırlar.

Kamu Personeli Seçme Sınavı kamu görevlerine ilk defa atanacaklar için yapılan sınavdır. ÖSYM tarafından 1999 yılında yapılmış olan Devlet Memurluğu Sınavı (DMS) ile 2001 yılında yapılmış olan Kurumlar için Merkezi Eleme Sınavı (KMS) ile birleştirilerek KPSS adıyla yapılmıştır. KPSS sınavında başarılı olabilmek için iki oturumlu bir sınav sürecinden geçmek gerekmektedir. Sabah oturumunda öğretmen adaylarının 120 soru ile “genel kültür ve genel yetenek becerileri” ölçülmektedir. Sınavda, genel yetenek alanında %50 Türkçe, %50 Matematik; Genel Kültür alanında ise, Atatürk İlke ve inkılapları, %40, Temel Yurttaşlık Bilgisi %15, Türkiye ve Dünya ile İlgili Güncel ve Sosyo-Ekonomik Konular %5, Türk Kültür ve Medeniyetleri %10, ve Türkiye Coğrafyası %30 ağırlığa göre sorular yer almaktadır. Öğleden sonra yapılan oturumda ise, yine 120 soru ile Eğitim Bilimleri alanındaki yeterlik ölçülmeye çalışılmaktadır. Eğitim Bilimleri alanındaki testlerin ait oldukları kategoriler ve ağırlıkları ise; Eğitim Psikolojisi %50, Eğitim Programları ve Öğretim %35, Rehberlik ise %15 şeklindedir. Tüm testler çoktan seçmeli olarak hazırlanmıştır.

2001 den bu yana yapılan tüm KPSS’lerde uygulanan testlerinin kapsamı değişmemiş ve Tablo-1.3.’de gösterilmiştir.(ÖSYM, 2010)

Tablo 1.3. 2010 KPSS Genel Yetenek, Genel Kültür ve Eğitim Bilimleri Testlerinin Kapsamı

Genel Yetenek			
Yaklaşık Ağırlığı		Yaklaşık Ağırlığı	
1) Türkçe	%50	2) Matematik	%50
a) Sözcük Bilgisi	%5	a) Sayılarla işlem yapma	%10
b) Dil bilgisi	%10	b) Matematiksel işlemlerden yararlanma	%10
c) Anlatım özellikleri	%5	c) Problem çözme	%20
d) Okuduğunu Anlama	%30	d) Temel geometri bilgilerinden yararlanma	%5
		e) Tablo, grafik okuma ve yorumlama	%5
Genel Kültür			
1) Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	%40	3) Temel Yurttaşlık Bilgisi	%15
a) III. Selimden itibaren Türk inkılabını hazırlayan etkenler	%5	a) Hukuk başlangıcı ve genel kamu hukuku, devletler umumi ve özel hukuku	
b) Ulusal Kurtuluş Savaşı	%10	b) Anayasa	
c) Atatürk İlke ve İnkılapları	%5	c) İdare	
d) Atatürk dönemi: İç olaylar ve dış politika	%30	4) Türkiye ve Dünya İle İlgili Genel ve Güncel Sosyoekonomik Konular	%5
2) Türkiye Coğrafyası	%30	5) Türk Kültür ve Medeniyetleri	%10
a) Türkiye'nin fiziki özellikleri	%5	a) Selçuklular ve önceki dönem	
b) Türkiye'nin beşeri özellikleri	%5	b) Osmanlılar dönemi	
c) Türkiye'nin ekonomik özellikleri	%20		
Eğitim Bilimleri			
1) Eğitim Psikolojisi	%50	2) Program Geliştirme ve Öğretim	%35
a) Gelişim psikolojisi	%10	a) Program geliştirme	%10
b) Öğrenme psikolojisi	%25	b) Öğretim metotları	%25
c) Ölçme ve değerlendirme	%15	3) Rehberlik	

KPSS'ye giren öğretmen adaylarının öğretmenliğe atanmalarına esas alınacak sınav puanları KPSS-10 puanlarıdır. KPSS-10 puanının test ağırlıkları Genel Yetenek (GY) %30, Genel Kültür(GK) %30 ve Eğitim Bilimleri %40 şeklindedir.

Bu seçme sürecinde, sınav sonuçlarına ve ihtiyaca göre başvuru taban puanları MEB tarafından açıklanmaktadır. Başvuru için gereken taban puan ve üzerinde alan adaylar, MEB'nin yapacağı merkezi yerleştirme için, il milli eğitim müdürlükleri aracılığı başvuru da bulunmaktadır. Bu başvurular sonunda, MEB illerin ihtiyaçları ve adayların tercihleri doğrultusunda bilgisayar ortamında yerleştirmeyi gerçekleştirmektedir. Yukarıda açıklanmaya çalışılan öğretmen seçme ve yerleştirme süreçlerinden sonra yerleştirilen (ataması yapılan) öğretmen adayları

657 Devlet Memurları Kanunu'nun kendilerine tanımış olduğu süreler içerisinde görevlerine başlamaktadırlar.

Sınıf öğretmeni adaylarının istihdam edilmeleri diğer branşlara göre daha iyi durumdadır. Sınıf öğretmeni adaylarından 2000 yılında yapılan KPSS'de 40 puan ve üstü not alan 10000 kişi sınıf öğretmeni atanırken 2009 yılında her yıl mezun sayısının artmasından kaynaklanan birikmeden dolayı atama taban puanı 80-82 lere çıkmıştır. Bu da adaylar arasında müthiş bir rekabet ortamı oluşturmuştur. Bu rekabet ortamından yine nasipleneler değişmemiş ülke genelinde onlarca KPSS kursu veren özel dershaneler kurulmuştur.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma ile sınıf öğretmeni adaylarının Kamu Personel Seçme Sınavındaki (KPSS) başarı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

1.2. Araştırma Soruları

Bu amaçlar doğrultusunda araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır:

- 1- Sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimleri boyunca almış oldukları eğitim bilimleri derslerinin not ortalamaları ile adayların KPSS Eğitim Bilimleri testi doğru sayıları arasında ilişki var mıdır?
- 2- Sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimleri boyunca almış oldukları genel kültür derslerinin not ortalamaları ile adayların KPSS Genel Kültür testi doğru sayıları arasında ilişki var mıdır?
- 3- Sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimleri boyunca almış oldukları genel yetenek derslerinin not ortalamaları ile adayların KPSS Genel Yetenek testi doğru sayıları arasında ilişki var mıdır?
- 4- Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanları ile lisans diploma notları arasında ilişki var mıdır?

- 5- Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanları ile ÖSS puanları arasında ilişki var mıdır?
- 6- KPSS Eğitim Bilimleri, Genel Kültür ve Genel Yetenek testleri doğru sayıları arasında ilişki var mıdır?
- 7- Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanları adayların mezun oldukları lise türüne göre farklılık göstermekte midir?
- 8- Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanları adayların lise mezuniyet alanlarına göre farklılık göstermekte midir?
- 9- Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanları adayların lisans öğretim türüne göre farklılık göstermekte midir?
- 10- Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanları adayların cinsiyetine göre farklılık göstermekte midir?

1.3. Varsayımlar

Bu araştırmada aşağıdaki varsayımlardan hareket edilmiştir;

- 1- Araştırma kapsamına giren öğretmen adaylarının ÖSYM'den istenilen KPSS puanlarının ve üniversitelerinden istenilen öğrenci bilgileri, akademik ortalamaları ile bölüme giriş puanlarının görevliler tarafından hatasız verildiği kabul edilmiştir.
- 2- Araştırma kapsamına giren öğretmen adayları, bilgi ve zihinsel becerilerini uygulanan KPSS testlerinde yansıtma olanağı bulmuşlardır.

1.4. Sınırlılıklar

Araştırma Uşak Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalından 2010 yılında mezun olan ve 2010 yılında KPSS sınavına giren 4. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS): Kamu Kurum ve Kuruluşlarında görev yapmak isteyen lise, lisans ve yüksek lisans mezunu adayların girdikleri ÖSYM tarafından yapılan merkezi bir sınavdır.

KPSS–10 Puanı: KPSS sınavına giren öğretmen adaylarının öğretmenliğe atanmalarında esas alınacak KPSS puanıdır. 2010 KPSS Kılavuzunda KPSS-10 puanı test ağırlıkları Genel Yetenek (GY): 0,3, Genel Kültür (GK): 0,3, Eğitim Bilimleri (EĞ):0,4 şeklindedir.

Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS): 2010 yılından önce liseden mezun olan öğrencilerin üniversitede eğitim alabilmek için ÖSYM tarafından yapılan sınavdır.

1.6. Araştırmanın Önemi

Öğretmen seçimi için gerçekleştirilen Kamu Personeli Seçme Sınavında (KPSS) öğrencilerin genel yetenek, genel kültür ve eğitim bilimleri bilgisi ölçülmektedir. KPSS’de alan bilgisinin ölçülmemesi büyük bir eksiklik olarak karşımıza çıkmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kendi bünyesinde alan sınavı yapmaya yönelik bir girişimde bulunulmuş ve 25.12.2006 tarihinde “Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik’te değişiklik yapılmış ve yönetmeliğe “eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfına dahil öğretmen kadrolarına, KPSS sonucuna göre alınan puanın %50’si ile Milli Eğitim Bakanlığınca yapılan alan seçme sınavı sonucunda alınan puanın %50’si esas alınarak atama yapılır” ve “Milli Eğitim Bakanlığı öğretmen ihtiyacı durumuna bağlı olarak sadece KPSS sonucuna göre de yerleştirme işlemi yapılabilir” şeklinde iki ayrı madde eklenmiştir. Ancak bir eğitim sendikası değişikliğe itiraz etmiş ve MEB tarafından yapılması planlanan bu sınavın yürürlüğü 10 Nisan 2007 tarihinde Danıştay tarafından durdurulmuştur.

MEB tarafından hazırlanan Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerinin öğretmen seçimlerinde kullanılması amaçlanmıştır. Ancak KPSS’nin öğretmen

adaylarının öğretmen yeterliklerine sahip olup olmadığını ölçebilecek bir yapısı bulunmamaktadır. Öğretmen seçiminde ikinci eksiklik ise öğrencilerin lisans ortalamalarının dikkate alınmıyor olmasıdır. Çünkü bu husus, üniversitede verilen hizmet öncesi eğitimi değersizleştirmektedir (Özoğlu, 2010)

KPSS'nin kapsamı ile sınıf öğretmenliği lisans programının kapsamı yukarıda saydığımız eksiklikler dışında birbiriyle görünüşte örtüşmektedir. Bu bakımdan sınıf öğretmenliği bölümünden başarılı bir şekilde mezun olan öğretmen adaylarının KPSS sınavından da başarılı olması beklenir. Bu durumda “Peki bu gerçekte böyle midir?” sorusu akla gelmektedir. Bu konunun incelenmesi, eğitim sistemimizin temel öğelerinden biri olan öğretmen ögesinin yetiştirilmesinde kullanılan program içeriğinin ve KPSS kapsam geliştirme çalışmalarının geliştirilmesinde kullanılabilecek bilimsel verileri sağlayacağı düşünüldüğünden büyük önem taşımaktadır.

Ayrıca literatürde bu konuyla ilgili çok az çalışma bulunmasından dolayı sınıf öğretmeni adaylarının KPSS başarılarının pek çok değişken açısından incelenmesinin alan yazına, ilgililere ve konu ile ilgili araştırmacılara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.7. İlgili Araştırmalar

Bu kısımda araştırmayla ilgili yapılmış bazı çalışmalar hakkında kısa bilgiler verilmiştir:

Bahar (2011), “ÖSS Puanı ve Lisans Mezuniyet Notunun KPSS 10 Puanını Yordama Gücü” başlıklı çalışmada Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) puanı ve Lisans Mezuniyet Not Ortalamasının (LMNO) Kamu Personeli Seçme Sınavı 10 (KPSS 10) puanı ile bu puanın hesaplanmasına esas olan alt testlerdeki başarının anlamlı bir yordayıcısı olup olmadığının belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırma 2008-2009 öğretim yılı sonunda, Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesinin beş farklı programından mezun olan ve KPSS'ye katılan 454 öğretmen adayı üzerinde gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda ÖSS puanı ile LMNO'nun KPSS 10 puanı ile alt test puanlarının anlamlı bir yordayıcısı olduğu bulunmuştur.

Yüksel (2003), “Öğretmen Atamalarında Merkezi Sınav Uygulamasının (KPSS) Değerlendirilmesi” başlıklı çalışmada KPSS sınavının işleyiş ve içerik yönünden değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Değerlendirme yapılırken KPSS sınav sistemine çok benzeyen ve ABD’de uygulanan National Teacher Examination (NTE) sınavı ile karşılaştırma yapılmış, KPSS sınav soruları içerik yönünden incelenmiş ve öğretmenlik atamalarında yıllara göre alınan en düşük puanlar incelenmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda KPSS sınavının öğretmen yeterliğini yeterince ölçemediği ortaya çıkmıştır. Bu sınavda dikkati çeken en önemli eksikliğin Eğitim Fakültesi programlarında pek yer almayan genel kültür ve genel yetenek konularının sınavlarda ağırlıklı olarak yer alması, buna karşılık Eğitim Fakültesi programlarında ağırlık taşıyan alan bilgisi ve alan bilgisi öğretimi konularında hiç soru çıkmaması olduğu ortaya çıkmıştır.

Ercoskun ve diğerleri (2005), “Öğretmen Adaylarının Akademik ve KPSS Başarılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı çalışmalarında sınıf öğretmeni adaylarının akademik başarılarının cinsiyet ve öğretim şekli (birinci ve ikinci öğretim), KPSS başarılarının ise akademik başarı, cinsiyet ve öğretim şekli değişkenleri açısından incelenmesini amaçlamışlardır. Araştırma Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı’ndan 2003–2004 öğretim yılında mezun olan 210 bayan 177 erkek olmak üzere toplam 387 sınıf öğretmeni adayı üzerinde gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda sınıf öğretmeni adaylarının akademik başarıları açısından kızların erkeklerden anlamlı düzeyde başarılı olduğu, ancak birinci ve ikinci öğretim mezunlarının akademik başarıları arasında önemli bir farkın bulunmadığı görülmüştür. Ayrıca sınıf öğretmeni adaylarının akademik başarıları ile KPSS başarıları arasında pozitif ilişki olduğu, cinsiyete göre adayların KPSS başarılarında erkek adaylar lehine anlamlı fark olduğu, öğretim şekli değişkeni açısından ise adayların KPSS başarılarında birinci öğretim lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Ercoskun ve Nalçacı (2009), “Sınıf Öğretmeni Adaylarının ÖSS, Akademik ve KPSS Başarılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı çalışmalarında sınıf öğretmeni adaylarının Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS), Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) ve akademik başarı puanlarının cinsiyet ve öğretim

şekli değişkenleri açısından incelenmesini amaçlamışlardır. Araştırma Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'ndan 2004–2005 öğretim yılında mezun olan 165 bayan 198 erkek olmak üzere toplam 363 sınıf öğretmeni adayı üzerinde gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda, sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyete göre ÖSS başarı puanları arasındaki farkın anlamsız; akademik başarı puanları ve KPSS başarı puanları arasındaki farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Sınıf öğretmeni adaylarının öğretim şekline göre akademik başarı puanları arasındaki farkın anlamsız; ÖSS ve KPSS başarı puanları arasındaki farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Sınıf öğretmeni adaylarının ÖSS ve KPSS başarı puanları ile akademik başarı puanları arasında anlamlı; ÖSS ve KPSS başarı puanları arasında anlamsız bir ilişki bulunmuştur.

Ergün (2005), “İlköğretim Okulları Öğretmen Adaylarının KPSS'deki Başarı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Kastamonu İli Örneği)” başlıklı çalışmada ilköğretim okullarında görev yapacak öğretmen adaylarının, öğretmenliğe atanabilmeleri için başarılı olmak zorunda oldukları Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) başarılarını etkileyen bazı faktörler araştırmıştır. Araştırma Kastamonu Eğitim Fakültesine 2000 yılı girişli 2003-2004 Eğitim- Öğretim yılında mezun durumda ve KPSS sınavına girmiş olan 744 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Araştırma sonucuna göre Eğitim Fakültesi mezunu öğretmen adaylarının KPSS'den aldıkları puanlar mezun oldukları alanlara, cinsiyete ve mezun oldukları lise türlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Öğretmen adaylarının KPSS'den aldıkları puanlar ile fakülte mezuniyet ortalaması arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Ayrıca elde edilen bulgulara göre KPSS'de sorulan genel yetenek ve genel kültür sorularına verilen doğru cevaplar; öğretmen adaylarının mezun oldukları alanlara göre anlamlı farklılıklar göstermektedir.

Yeşil ve diğerleri (2007), “Eğitim Fakültesindeki Akademik Başarının Kamu Personeli Seçme Sınavı'ndaki Başarı Üzerinde Etkisi” başlıklı çalışmalarında Öğrencilerin eğitim fakültesinde gösterdikleri başarının KPSS'ndeki başarıları üzerindeki etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma 2003 yılında ÖSS'na girerek, Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesine yerleştirilmiş ve 2007 yılında mezun olarak KPSS'na girmiş olan 795 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Elde edilen

bulgular sonucunda öğrencilerin eğitim fakültesi eğitim fakültesindeki mezuniyet başarı puanları ile KPSS 10 puanları arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Araştırmada öğrencilerin eğitim fakültesinde ve KPSS’nda elde ettikleri genel kültür, genel yetenek ve öğretmenlik meslek dersleri ile ilgili başarı puanları arasında ilişkilere de bakılmış ve anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin bölümlerinde almış oldukları genel kültür, genel yetenek ve öğretmenlik meslek ders grupları açısından eğitim fakültesindeki akademik başarıları ile KPSS’ndaki başarıları arasındaki ilişkiye bakılmış ve Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin eğitim fakültesi ile KPSS’ndaki genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi başarı puanları arasında anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki varken, genel yetenek başarı puanları arasında ilişki olmadığı ortaya çıkmıştır.

Baştürk (2005), “Kamu Personeli Seçme Sınavına Hazırlanan Öğretmen Adaylarının Sınav Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi” başlıklı araştırmasında Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) katılan öğretmen adaylarının KPSS sınavı ile ilgili Kuruntu, Duyuşsal ve Toplam sınav kaygı düzeylerinin ne derecede olduğunu belirlemeyi ve bu sınav kaygı düzeylerinin cinsiyet, öğretmenlik için başvuru alanı ve KPSS’ye katılım sayısına göre farklılık gösterip-göstermediğini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Araştırma 2004 - 2005 öğretim yılında Pamukkale Üniversitesi eğitim fakültesinde son sınıfta eğitim gören ve KPSS sınavına katılmayı planlayan rastgele seçilmiş 192 öğretmen adayı üzerinde yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, öğretmen adaylarının Kuruntu, Duyuşsal ve Toplam sınav kaygı düzeylerinin “Yüksek” olduğu belirlenmiştir. En yüksek kaygı seviyesinin ise Kuruntu kaygısı olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda “Erkek” öğretmen adaylarının “Kız” öğretmen adaylarından daha yüksek Kuruntu, Duyuşsal ve Toplam sınav kaygısına sahip oldukları belirlenmiştir. Araştırmada “Ortaöğretim” alanlarından öğretmenliğe başvuran adayların, “İlköğretim” alanlarında öğretmenliğe başvuranlara göre daha yüksek Kuruntu, Duyuşsal ve Toplam sınav kaygısına sahip olduğu sonucu elde edilmiştir. Ayrıca araştırma sonuçlarından “Bir” ve “İki ve daha fazla” KPSS katılanların da daha önce “Hiç” KPSS katılmayanlardan daha yüksek sınav kaygısına sahip oldukları belirlenmiştir.

Odabaş (2010), “Öğretmen Adaylarının KPSS Sınavına İlişkin Görüşleri (Ankara Örneği)” başlıklı araştırmasında öğretmen atamalarında kullanılan merkezi sınav uygulaması olan KPSS’ye yönelik öğretmen adaylarının görüşlerinin belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma Ankara ilindeki 2010 yılı Kamu Personeli Seçme Sınavına girecek hala bir eğitim fakültesine devam etmekte olan son sınıf öğretmen adaylarıyla, mezun durumda olan çeşitli branşlardan 627 öğretmen adayı üzerinde yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının KPSS’ye yönelik görüşlerinin genel itibariyle olumsuz olduğu görülmektedir ve öğretmen adaylarının çok büyük bir kısmı KPSS’yi hayatlarında aşmaları gereken en büyük engel olarak görürken, kendileri için bu kadar önemli olduğunu düşündükleri bu sınava aynı zamanda güvenmemekte, amacına hizmet ettiğine inanmamaktadır. Ayrıca elde edilen bulgular sonucunda öğretmen atamalarında yapılan merkezi sınav uygulaması (KPSS) hakkında öğretmen adaylarının görüşlerinde cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunamazken yaş, mezun olup/olmama ve sınava giriş sayısına göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Açıl (2010), “Öğretmen Adaylarının Akademik Başarıları İle KPSS Puanları Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı araştırmasında öğretmen adaylarının Akademik Başarı Puanları(AKBP) ile Kamu personeli Seçme Sınavı Puanları (KPSSP) arasındaki ilişkiyi çeşitli değişkenler açısından incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi 2007-2008 Eğitim-Öğretim yılında okuyan Sınıf Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarında öğrenim gören 4. sınıf 449 öğretmen adayı üzerinde yapılmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda, öğretmen adayların AKBP ile KPSSP arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Ayrıca AKBP’ nin KPSSP’ yi yordayan bir değişken olduğu ortaya çıkmıştır. Diğer yandan öğretmen adayların fakülte giriş puanları (FGP) ile KPSSP arasında bir ilişki bulunamamıştır. Öğretmen adaylarının Eğitim Bilimleri derslerindeki AKBP ile KPSSP arasında istatistiksel olarak bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. KPSSP ile Eğitim Bilimleri dersleri arasında en yüksek ilişki düzeyi ise, rehberlik dersinde bulunmuştur. Yine AKBP ile KPSSP arasında ilişki düzeyi, erkek öğretmen adaylarına göre bayan öğretmen adaylarında daha fazla bulunmuştur. Liseden mezuniyet alanlarına göre karşılaştırıldığında ise AKBP ile

KPSSP arasında en fazla ilişkinin fen bilimleri ve yabancı dil alanlarında olduğu görülmüştür.

Şahin (2007), “Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri İle Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) Eğitim Bilimleri Testlerindeki Başarılar Arasındaki İlişkiler” başlıklı araştırmasında Kamu Personeli Seçme Sınavı’na (KPSS) giren eğitim fakültesi mezunu öğretmen adaylarının, eğitim fakültesinde aldıkları Öğretmenlik Meslek Bilgisi derslerinde gösterdikleri başarı dereceleri ile KPSS Eğitim Bilimleri Testinde aldıkları puanlar arasındaki ilişkilerin irdelenerek ortaya konması amaçlanmıştır. Araştırma, 2005-KPSS sınavına giren Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi ile Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü mezunu 423 öğretmen adayı üzerinde yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının Eğitim fakültelerinde aldıkları Öğretmenlik Meslek Bilgisi derslerindeki başarı dereceleri, mezuniyet notları (diploma notu) ile KPSS Eğitim Bilimleri Testi ve alt testlerinden (Eğitim Psikolojisi, Program Geliştirme ve Öğretim, Rehberlik) aldıkları puanlar arasındaki ilişkiler genel olarak değerlendirildiğinde 0,00 ile 0,32 arasında değiştiği sonucu bulunmuştur. En anlamlı ilişkilerin diploma notlarıyla olan ilişkiler olduğu görülmüştür. Diploma notlarından sonra anlamlı ve en yüksek ilişki Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Okul Deneyimi I-II derslerinde çıkmıştır. En yüksek ilişki 0,32 oranıyla Diploma notları ile KPSS Ham Puanları arasında çıkmıştır. Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme dersi ile Eğitim Psikolojisi Alt Testi arasında bir ilişki olmadığı görülmüştür. En anlamlı ilişkiler Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri ile KPSS Ham Puanları arasında elde edilmiştir.

Kösterelioğlu ve Diğerleri (2007), “Kamu Personeli Seçme Sınavı Puanları ile Lisans Diploma Notu arasındaki İlişkilerin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi” başlıklı araştırmasında öğretmen adaylarının kamu personeli olabilmek için başarılı olmaları gereken, Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) puanları ve bu puanlar ile lisans diploma notu arasındaki ilişkilerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesinden 2005-2006 öğretim yılında mezun olan 1052 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırma sonucunda KPSS ve diploma notu arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Cinsiyet açısından bu ilişkiler incelenmiş,

erkek öğrencilere göre kız öğrencilerin KPSS puanları ile lisans diploma notları arasındaki ilişkinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. I. Öğretimden mezun olan öğrencilerin KPSS puanları ve lisans diploma notu arasındaki ilişkiler incelenmiş ve bu ilişkinin .27 düzeyinde olduğu, II. Öğretimden mezun olan öğrencilerde ise bu ilişkinin .38 düzeyinde yükseldiği görülmüştür. Cinsiyete göre KPSS puanları incelenmiş ve erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha yüksek puan aldığı, öğretim türüne göre ise I. ve II. Öğretimden mezun olan öğrencilerin KPSS puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi hakkında bilgi verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Sınıf öğretmeni adaylarının Kamu Personel Seçme Sınavındaki (KPSS) başarı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışma genel tarama türünde betimsel ve ilişkisel bir çalışmadır.

Betimsel araştırma var olan bir olayı nicel (sayıları kullanarak) ya da nitel (bir birey ya da grubun özelliklerini ortaya koyarak) yönden betimleyen bir araştırma türüdür (McMillan and Schumacher,1984; Akt: Balcı,1989).

İlişkisel tarama modelleri iki veya daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir. Bu tür düzenlemede, aralarında ilişki aranacak değişkenler, tekil taramada olduğu gibi, ayrı ayrı sembolleştirilir (Karasar, 2008: 81).

İlişkisel tarama modelinde değişkenler arası ilişkiler korelasyon türü ve karşılaştırma türü olmak üzere iki şekilde elde edilebilmektedir. Bu araştırma ilişkisel tarama modelinin korelasyon türündedir. Korelasyon türü ilişkisel taramalarda, değişkenlerin birlikte değişip değişmedikleri, birlikte değişim söz konusu ise bunun nasıl olduğu saptanmaya çalışılır (Karasar, 2008: 81-82).

2.2. Araştırma Grubu

Çalışmanın evrenini Uşak ili Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 4. Sınıf öğretmen adayları ve Burdur ili Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 4. Sınıf öğretmen adayları oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise 2009-2010 eğitim öğretim yılında Uşak Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 2010 yılında mezun olabilecek 2010 Kamu Personeli Seçme Sınavına giren 4. sınıf 219 öğretmen adayı oluşturmaktadır.

2.2.1. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyetlere göre dağılımı aşağıda yer almaktadır.

Tablo 2.2.1. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kız	141	% 64,4
Erkek	78	% 35,6
Toplam	219	% 100

Tablo 2.1.1. incelendiğinde örnekleme yer alan sınıf öğretmeni adaylarının %64,4'ünün kız öğrencilerden, %35,6'sının ise erkek öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

2.2.2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Dağılımı

Sınıf öğretmeni adaylarının lise türüne göre dağılımı aşağıda yer almaktadır.

Tablo 2.2.2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lise Türüne Göre Dağılımı

Mezun Olunan Lise Türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
Düz Lise	127	57,99
Süper Lise	41	18,72
Anadolu Lisesi	41	18,72
Diğer Liseler	10	4,56
TOPLAM	219	100

Sınıf öğretmeni adaylarının mezun oldukları lise türüne göre dağılımları incelendiğinde öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun (%59,99) düz liselerden (genel lise) mezun olduğu görülmektedir. Örnekleme yer alan sınıf öğretmeni adaylarının süper lise ve anadolu liselerinden mezun olanların sayısı (%41) ise birbirine eşittir. Dağılımda, açık öğretim lisesi, anadolu öğretmen lisesi ve çok programlı liselerden mezun olan sınıf öğretmenlerinin sayısı (%10) diğerlerine göre oldukça az olduğundan, bu liseler lise türü olarak diğer liseler başlığı altında verilmiştir.

2.2.3. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lise Mezuniyet Alanlarına Göre Dağılımı

Sınıf öğretmeni adaylarının lise mezuniyet alanlarına göre dağılımı Tablo 2.2.3.'de verilmiştir.

Tablo 2.2.3. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lise Mezuniyet Alanlarına Göre Dağılımı

Lise Mezuniyet Alanı	Frekans (f)	Yüzde (%)
Eşit Ağırlık (EA)	204	% 93,2
Sayısal (SAY)	15	% 6,8
Toplam	219	% 100

Tablo 2.2.3'de görüldüğü üzere sınıf öğretmeni adaylarının büyük çoğunluğunun (%93,2) liselerin eşit ağırlık alanından mezun olduğu, yalnızca %6,8'inin lise sayısal alandan mezun olduğu belirlenmiştir.

2.2.4. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğretim Türüne Göre Dağılımı

Sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğretim türüne göre dağılımı Tablo 2.2.4'te verilmiştir.

Tablo 2.2.4. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğretim Türlerine Göre Dağılımı

Lisans Öğretim Türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
I. Öğretim	113	% 51,6
II. Öğretim	106	% 48,4
Toplam	219	% 100

Tablo 2.2.4. incelendiğinde örnekleme yer alan sınıf öğretmeni adaylarının öğretim türüne göre dağılımı incelendiğinde I.Öğretim (%51,6) ve II. Öğretimdeki (48,4) dağılımların birbirine yakın olduğu görülmektedir.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırma grubu belirlendikten sonra veri toplama işlemi dört aşamada gerçekleşmiştir. Birinci aşamada Uşak Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlıkları ile resmi yazışmalar enstitü aracılığı ile yapılmış (Ek-1) ve 2009- 2010 öğretim yılında mezun olabilecek durumda olan sınıf öğretmeni adaylarının, TC numaraları, cinsiyet, lise öğrenim türü, lise mezuniyet alanı, ÖSS puanları, lisans öğrenim türü, lisans diploma notu ve lisans öğrenimi boyunca aldıkları derslerin vize ve final notları bilgileri ilgili dekanlıkların öğrenci işleri bürosundan temin edilmeye çalışılmıştır.

Temmuz 2010'da sınıf öğretmeni adayları KPSS sınavına girmişler, Ağustos 2010'da KPSS sonuçları internet ortamından açıklanmıştır. İkinci aşamada

sınıf öğretmeni adaylarının 2010 KPSS sınav sonuçları TC numaraları ile www.osym.gov.tr adresinden alınmıştır. Ancak yapılan sınavın Eğitim Bilimleri testinde kopya çekilmesinin ortaya çıkmasından dolayı sınavın Eğitim Bilimleri testi ağustos ayında kapsamı değişmeden yeniden yapılmıştır. Bu sınavın sonucu ise Kasım 2010'da internet ortamından açıklanmıştır. Bu durum sonucunda alınan veriler anlamını yitirmiştir. Üçüncü aşamada sınıf öğretmeni adaylarının tekrar edilen Eğitim Bilimleri testi sonuçlarına ulaşmak için ÖSYM ile Enstitü aracılığıyla yazışmalar (Ek-2) ve telefon görüşmeleri yapılmış ve elektronik posta yoluyla sonuçlar temin edilmiştir.

Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğreniminde aldıkları derslerin verileri toplanırken aşağıda belirtildiği şekilde gruplama yapılmıştır:

2006-2007 sınıf öğretmenliği lisans programına göre sınıf öğretmenlerinin lisans boyunca almış oldukları dersler öğretmenlik meslek bilgisi (eğitim bilimleri), alan ve alan eğitimi ve genel kültür dersleri olmak üzere üç kapsamda yer almaktadır. Bu dersler aşağıda verilmiştir.

Öğretmenlik Meslek Bilgisi (Eğitim Bilimleri) Dersleri: Eğitim Bilimine Giriş, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Ölçme ve Değerlendirme, Sınıf Yönetimi, Öğretmenlik Uygulaması I, Rehberlik, Özel Eğitim, Eğitim Psikolojisi, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, Okul Deneyimi, Öğretmenlik Uygulaması II, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Seçmeli.

Alan ve Alan Eğitimi Dersleri: Temel Matematik I, Genel Kimya, Türk Tarihi ve Kültürü, Genel Coğrafya, Temel Matematik II, Genel Biyoloji, Uygarlık Tarihi, Türk Dili I: Ses ve Yapı Bilgisi, Genel Fizik, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor Kültürü, Fen ve Tekn. Lab. Uygulamaları I, Çevre Eğitimi, Türk Dili II: Cümle ve Metin Bilgisi, Çocuk Edebiyatı, Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği, Sanat Eğitimi, Fen ve Tekn. Lab. Uygulamaları II, Müzik Öğretimi, Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi, Güzel Yazı Teknikleri, Fen ve Teknoloji Öğretimi I, İlkokuma ve, Yazma Öğretimi, Hayat Bilgisi Öğretimi, Matematik Öğretimi I, Drama, Fen ve Teknoloji Öğretimi II, Türkçe Öğretimi, Sosyal Bilgiler Öğretimi, Matematik Öğretimi II, Erken Çocukluk Eğitimi, Görsel Sanatlar Öğretimi, Din Kült. ve Ahlak Bil.

Öğretimi, Trafik ve İlk Yardım, Cumhuriyet Dön. Türk Edebiyatı, Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim, Seçmeli

Genel Kültür Dersleri: Türkçe I: Yazılı Anlatım, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I, Yabancı Dil I, Bilgisayar I, Bilgisayar II, Felsefe, Sosyoloji, Etkili İletişim, Türkçe II: Sözlü Anlatım, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II, Yabancı Dil II, Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Toplum Hizmet Uygulamaları, Türk Eğitim Tarihi, İlköğretimde Kaynaştırma

Sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğreniminde almış oldukları Tablo 1.3. de belirtilen derslerden KPSS Genel Kültür, Genel Yetenek ve Eğitim Bilimleri Alanlarının içinde yer alan dersler aşağıda verilmiştir.

Genel Kültür: Türk Tarihi ve Kültürü, Genel Coğrafya, Uygarlık Tarihi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II

Genel Yetenek: Temel Matematik I, Temel Matematik II, Türkçe I: Yazılı Anlatım, Türkçe II: Sözlü Anlatım

Eğitim Bilimleri: Eğitim Bilimine Giriş, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Ölçme ve Değerlendirme, Sınıf Yönetimi, Öğretmenlik Uygulaması I, Rehberlik, Özel Eğitim, Eğitim Psikolojisi, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı.

Yukarıda da görüldüğü gibi bazı dersler lisans programında farklı alanda iken KPSS içeriğinde farklı alandadır. Örneğin lisans öğreniminde Alan ve Alan Eğitimi kapsamında olan Temel Matematik I ve II, Genel Kültür Alanında yer alan Türkçe I: Yazılı Anlatım, Türkçe II: Sözlü Anlatım dersleri KPSS’de Genel Yetenek Alanı kapsamında yer almıştır.

Araştırmada KPSS Eğitim Bilimleri, Genel Yetenek ve Genel Kültür testleri ile bu alanların içinde yer alan ve sadece yukarıda belirtilen lisans dersleri arasındaki ilişkiye bakılmaya çalışılmıştır. Ayrıca araştırmada KPSS’de soru çıkmayan lisans derslerindeki başarılarının herhangi bir başka veri ile korelasyonuna bakılmamıştır (Örn: Okul Deneyimi, Öğretmenlik Uygulaması I ve II, Felsefe, Sosyoloji... gibi).

Bununla beraber KPSS’de soru çıkan Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Türk Dili I: Ses ve Yapı Bilgisi Türk Dili II: Cümle ve Metin Bilgisi, Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği derslerinin verilerine ulaşılamamış olup araştırmada yer almamıştır.

Araştırmada öğretmen adaylarının lisans öğrenimlerinde aldıkları derslerin not ortalamaları alınırken %50 vize notları, %50 final notları hesaplanarak veri seti hazırlanmıştır.

Dördüncü aşamada bütün bilgiler bilgisayara işlenmiş, gerekli kontroller yapılarak mezun durumda olan ancak 2010 KPSS’ye girmeyen ve/veya diğer bilgilerinde eksiklik olan sınıf öğretmeni adayları ayıklanmış ve araştırma grubu 219 kişi ile sınırlı kalmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Sınıf öğretmeni adayları ile ilgili elde edilen veriler SPSS 17.0 paket programı kullanılarak çözümlenmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının kişisel bilgilerine ait verilerin analizinde frekans ve yüzde gibi istatistiksel işlemler yapılmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri - Genel Kültür – Genel Yetenek testleri başarı düzeyleri ile lisans öğrenimi boyunca almış oldukları eğitim bilimleri, genel kültür, genel yetenek derslerindeki başarı düzeyleri ve lisans diploma notları arasında ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Tekniği kullanılmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanlarının mezun oldukları lise türüne, lise mezuniyet alanlarına, lisans öğretim türüne ve cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadıklarını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar t testi ile Tek Yönlü Varyans Analizi (F Testi) uygulanmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR

Bu bölümde sınıf öğretmeni adayları ile ilgili toplanan verilerin analizlerinden elde edilen çalışmanın alt problemlerine ilişkin bulgular yer almaktadır.

3.1. Sınıf Öğretmeni Adayları ile İlgili Bulgular ve Yorumları

Alt problemlere ilişkin bulgulara geçmeden önce sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri, Genel Kültür ve Genel Yetenek testleri doğru sayıları, lisans öğrenimi boyunca almış oldukları bu alanlardaki derslerin not ortalamaları ve standart sapmaları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 3.1.1. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri Testi Doğru Sayıları ile Lisans Öğrenimi Boyunca Almış Oldukları Eğitim Bilimleri Alanı Dersleri Başarı Düzeyleri

Değişkenler	N	\bar{X}	S
KPSS Eğitim Bilimleri Doğru Sayıları	219	89,79	9,78
Eğitim Bilimine Giriş Dersi	202	73,34	7,47
Öğretim İlke ve Yöntemleri	218	71,44	7,13
Ölçme ve Değerlendirme	217	74,74	11,01
Sınıf Yönetimi	218	76,57	9,86
Rehberlik	218	83,55	8,09
Özel Eğitim	218	84,51	6,77
Eğitim Psikolojisi	216	77,92	7,97

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri testindeki doğru sayıları ortalamaları 89,79'dur. Lisans öğrenimleri boyunca almış oldukları eğitim bilimleri derslerindeki başarı durumları incelendiğinde en başarılı oldukları dersin Özel Eğitim dersi ($\bar{X}=84,51$), başarının en düşük olduğu dersin ise Öğretim İlke ve Yöntemleri dersi ($\bar{X}=71,44$) olduğu görülmektedir.

Tablo 3.1.2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS Genel Kültür Testi Doğru Sayıları ile Lisans Öğrenimi Boyunca Almış Oldukları Genel Kültür Alanı Dersleri Başarı Düzeyleri

Değişkenler	N	\bar{X}	S
KPSS Genel Kültür Doğru Sayıları	219	43,40	6,54
Atatürk İlke ve İnkılapları I	207	71,86	8,73
Atatürk İlke ve İnkılapları II	215	74,77	9,59
Türk Tarihi ve Kültürü	216	72,80	12,87
Uygarlık Tarihi	211	74,79	12,86
Genel Coğrafya	215	72,85	9,55

Tablo 3.1.2'de görüldüğü gibi sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Genel Kültür testindeki doğru sayıları ortalamaları 43,40 tır. Sınıf öğretmen adaylarının genel kültür alanındaki derslerinin not ortalamaları birbirine çok yakındır. Başarının en düşük olduğu ders Atatürk İlke ve İnkılapları I dersidir ($\bar{X}=71,86$).

Tablo 3.1.3. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS Genel Yetenek Testi Doğru Sayıları ile Lisans Öğrenimi Boyunca Almış Oldukları Genel Yetenek Alanı Dersleri Başarı Düzeyleri

Değişkenler	N	\bar{X}	S
KPSS Genel Yetenek Doğru Sayıları	219	48,90	4,70
Temel Matematik I	214	73,94	13,21
Temel Matematik II	215	76,36	11,50
Türkçe I: Yazılı Anlatım	214	72,02	10,70
Türkçe II: Sözlü Anlatım	216	86,96	9,80

Tablo 3.1.3.'de görüldüğü gibi sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Genel Yetenek Testindeki doğru sayıları ortalamaları 48,90 dır. Başarının en düşük olduğu ders Türkçe I: Yazılı Anlatım dersi ($\bar{X}=72,02$), en yüksek olduğu ders ise Türkçe II: Sözlü Anlatım dersidir ($\bar{X}=86,96$). Temel Matematik I ve Temel Matematik II derslerinin ortalamalarının birbirine yakın olduğu görülmektedir.

3.2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimleri Boyunca Almış Oldukları Eğitim Bilimleri Derslerinin Not Ortalamaları İle KPSS Eğitim Bilimleri Testi Doğru Sayıları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular ve Yorumu

Sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimleri boyunca almış oldukları eğitim bilimleri derslerinin not ortalamaları ile KPSS Eğitim Bilimleri testi doğru sayıları arasındaki ilişki Pearson Momentler Çarpımı Katsayısı ile hesaplanmıştır. Hesaplanan Korelasyon Katsayısı Tablo 3.1.2'de verilmiştir.

Tablo 3.2.1. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimi Boyunca Almış Oldukları Eğitim Bilimleri Dersleri Başarıları İle KPSS Eğitim Bilimleri Testi Başarı Düzeyleri Arasındaki İlişki

	eğitim bilimine giriş not ort	öğretim ilke yöntemle ri not ort	ölçme değerlen dirme not ort	sınıf yönetimi not ort	rehberlik not ort	özel eğitim not ort	eğitim psikolojisi not ort	Öğr. Tekn. ve Mat. Tas. not ort.
KPSS Eğitim Bilimleri doğru sayıları	,097	,377**	,356**	,076	,331**	,224**	,184**	,229**

N=200, **P<.01
*P<.05

Yukarıdaki tablo incelendiğinde sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri testi ile Öğretim İlke ve Yöntemleri ($r=.377$ $p<.01$), Ölçme Değerlendirme ($r=.356$ $p<.01$), Rehberlik ($r=.331$ $p<.01$), Özel Eğitim ($r=.224$ $p<.01$), Eğitim Psikolojisi ($r=.184$ $p<.01$), Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı ($r=.229$ $p<.01$) dersleri not ortalamaları arasında pozitif yönlü düşük düzeyde ilişki bulunduğu görülmektedir. Bu durum KPSS Eğitim Bilimleri testi içeriği ile bu derslerin içeriği nispeten örtüşmektedir şeklinde yorumlanabilir. Lisans öğreniminde başarının en düşük olduğu Öğretim İlke ve Yöntemleri dersi ile en yüksek ilişkinin

ortaya çıkması dikkat çekicidir. Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri testindeki doğru sayıları ile Eğitim Bilimine Giriş ve Sınıf Yönetimi dersleri not ortalamaları arasında manidar bir ilişki bulunmamaktadır. Bunun nedeni, KPSS Eğitim Bilimleri testinde bu iki dersin içeriğinden soruların yer almaması veya bu dersler ile KPSS Eğitim Bilimleri testinin içeriğinin örtüşmemesi olabilir.

Sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimi boyunca almış oldukları eğitim bilimleri dersleri başarı ortalamalarının ortalaması ile KPSS Eğitim Bilimleri testi doğru sayıları arasındaki ilişki Pearson Momentler Çarpımı Katsayısı ile hesaplanmıştır. Hesaplanan Korelasyon Katsayısı Tablo 3.2.2’de verilmiştir.

Tablo 3.2.2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimi Boyunca Almış Oldukları Eğitim Bilimleri Dersleri Başarı Ortalamalarının Ortalaması İle KPSS Eğitim Bilimleri Testi Doğru Sayıları Arasındaki İlişki

Değişkenler	KPSS Eğitim Bilimleri Testi Doğru Sayıları
Eğitim Bilimleri Dersleri Başarı Ortalamalarının Ortalaması	,498**

N=219, **P<.01

Tablo 3.2.2. İncelendiğinde sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimleri boyunca almış oldukları eğitim bilimleri dersleri başarı ortalamalarının ortalaması ile KPSS Eğitim Bilimleri testindeki doğru sayıları arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur ($r=.498$ $p<.01$). Bu iki değişken arasında daha yüksek ve anlamlı bir ilişki çıkması beklenirken ilişkinin orta düzeyde bulunması dikkat çekicidir. Bu durum adayların lisans öğrenimlerinde eğitim bilimleri alanında aldıkları bu derslerinin içerikleri ile KPSS Eğitim Bilimleri testi içeriğinin yeterince örtüşmemesinden kaynaklanıyor olabilir.

3.3. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimleri Boyunca Almış Oldukları Genel Kültür Derslerinin Not Ortalamaları İle KPSS Genel Kültür Testi Doğru Sayıları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular ve Yorumu

Sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimleri boyunca almış oldukları genel kültür derslerinin not ortalamaları ile KPSS Genel Kültür testi doğru sayıları arasındaki ilişki Pearson Momentler Çarpımı Katsayısı ile hesaplanmıştır. Hesaplanan Korelasyon Katsayısı Tablo 3.2.1’de verilmiştir.

Tablo 3.3.1. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimi Boyunca Aldıkları Genel Kültür Derslerinin Not Ortalamaları ile KPSS Genel Kültür Testindeki Doğru Sayıları ile Arasındaki İlişki

	Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi I not ort	Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi II not ort	Türk Tarihi ve Kültürü not ort	Uygarlık Tarihi not ort	Genel Coğrafya not ort
KPSS Genel Kültür doğru sayıları	,286**	,343**	,294**	,277**	,324**

N=203, **P<.01

Yukarıdaki tablo incelendiğinde görülmektedir ki; Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Genel Kültür testindeki doğru sayıları ile lisans öğrenimi boyunca aldıkları genel kültür derslerinin tamamının not ortalamaları arasında pozitif ve manidar ilişki bulunmuştur. Pozitif en yüksek ilişkinin Atatürk İlke ve İnkılapları II dersi ($r = .343$ $p < .01$), en düşük ilişkinin ise Uygarlık Tarihi dersi ($r = .277$ $p < .01$) ile olduğu görülmektedir. Elde edilen bu bulguya göre, sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimlerinde almış oldukları genel kültür alanı derslerinin içeriği ile KPSS Genel Kültür testi içeriği örtüşmektedir yorumu yapılabilir. Sınıf öğretmeni adaylarının bu derslerdeki başarı düzeylerinin, KPSS Genel Kültür testi başarı düzeylerini yansıttığı söylenebilir.

Sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimi boyunca almış oldukları genel kültür dersleri başarı ortalamalarının ortalaması ile KPSS Genel Kültür testi doğru sayıları arasındaki ilişki Pearson Momentler Çarpımı Katsayısı ile hesaplanmıştır. Hesaplanan Korelasyon Katsayısı Tablo 3.2.2’de verilmiştir.

Tablo 3.3.2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimi Boyunca Almış Oldukları Genel Kültür Dersleri Başarı Ortalamalarının Ortalaması İle KPSS Genel Kültür Testi Doğru Sayıları Arasındaki İlişki

Değişkenler	KPSS Genel Kültür Testi Doğru Sayıları
Genel Kültür Dersleri Başarı Ortalamalarının Ortalaması	,413**

N=203, **P<.01

Tablo 3.3.2. ye göre sınıf öğretmeni adaylarının Genel Kültür dersleri başarı ortalamalarının ortalaması ile KPSS Genel Kültür testindeki doğru sayıları arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur ($r=.413$ $p<.01$). Bu iki değişken arasında pozitif yönde daha yüksek bir ilişki çıkması beklenirdi. Bu bulguya göre, genel kültür alanı derslerindeki başarı arttıkça KPSS Genel Kültür testinde de başarının arttığı söylenebilir.

3.4. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimleri Boyunca Almış Oldukları Genel Yetenek Derslerinin Not Ortalamaları İle KPSS Genel Yetenek Testi Doğru Sayıları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular ve Yorumu

Sınıf Öğretmeni adaylarının lisans öğrenimleri boyunca almış oldukları genel yetenek derslerinin not ortalamaları ile KPSS Genel Yetenek testi doğru sayıları arasındaki ilişki Pearson Momentler Çarpımı Katsayısı ile hesaplanmıştır. Hesaplanan Korelasyon Katsayısı Tablo 3.4.1’de verilmiştir.

Tablo 3.4.1. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimleri Boyunca Almış Oldukları Genel Yetenek Derslerinin Not Ortalamaları İle KPSS Genel Yetenek Testindeki Doğru Sayıları Arasındaki İlişki

	Türkçe I: Yazılı Anlatım not ort	Türkçe II: Sözlü Anlatım not ort	Temel Matematik I not ort	Temel Matematik II not ort
KPSS Genel Yetenek doğru sayıları	,199**	,159*	,080	,049

N=211, **P<.01
*P<.05

Tablo 3.4.1. İncelendiğinde görülmektedir ki; sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Genel Yetenek testindeki doğru sayıları ile Türkçe I: Yazılı Anlatım ($r=.199$ $p<.01$) ve Türkçe II: Sözlü Anlatım ($r=.159$, $p<.05$) dersleri not ortalamaları arasında pozitif yönlü düşük düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Buna göre, Türkçe I: Yazılı Anlatım ve Türkçe II: Sözlü Anlatım derslerinin içerikleri ile KPSS Genel Yetenek testi içeriğinin nispeten örtüştüğü söylenebilir. KPSS Genel Yetenek testi doğru sayıları ile Temel Matematik I ve Temel Matematik II dersleri not ortalamaları arasında ilişki bulunmamaktadır. Bu bulgudan yola çıkarak KPSS Genel Yetenek testinde Temel Matematik I ve Temel Matematik II derslerindeki işlenen konulardan soru çıkmamıştır yorumu yapılabilir.

Sınıf Öğretmeni adaylarının lisans öğrenimleri boyunca almış oldukları genel yetenek dersleri başarı ortalamalarının ortalaması ile KPSS Genel Yetenek testi doğru sayıları arasındaki ilişki Pearson Momentler Çarpımı Katsayısı ile hesaplanmıştır. Hesaplanan Korelasyon Katsayısı Tablo 3.4.2’de verilmiştir.

Tablo 3.4.2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Lisans Öğrenimi Boyunca Almış Oldukları Genel Yetenek Dersleri Başarı Ortalamalarının Ortalaması İle KPSS Genel Yetenek Testi Doğru Sayıları Arasındaki İlişki

Değişkenler	KPSS Genel Yetenek Testi
	Doğru Sayıları
Genel Yetenek Dersleri Başarı Ortalamalarının Ortalaması	,166*

N=211, *P<.05

Tablo 3.4.2. İncelendiğinde sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimleri boyunca almış oldukları genel yetenek dersleri başarı ortalamalarının ortalaması ile KPSS Genel Yetenek testindeki doğru sayıları arasında pozitif yönlü düşük bir ilişki bulunmuştur ($r=.166$ $p<.05$). Bu bulgudan yola çıkarak sınıf öğretmeni adaylarının genel yetenek derslerindeki başarı düzeylerinin, KPSS Genel Yetenek testindeki başarı düzeylerini nispeten yansıttığı yorumu yapılabilir.

3.5. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanı İle Lisans Diploma Notları ve ÖSS Puanları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular ve Yorumu

Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanları ile lisans diploma notları ve ÖSS puanları arasındaki ilişki Pearson Momentler Çarpımı Katsayısı ile hesaplanmıştır. Hesaplanan Korelasyon Katsayısı Tablo 3.5.1’de verilmiştir.

Tablo 3.5. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanları ile Lisans Diploma Notları ve ÖSS Puanları Arasındaki İlişki

	Lisans Diploma Notu	ÖSS
KPSS-10 Puanı	,418**	,013

N=219, **P<.01

Tablo 3.5. incelendiğinde görülmektedir ki; sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanları ile lisans diploma notları arasında pozitif ve orta düzeyde bir ilişki bulunmaktadır ($r=.418$ $p<.01$). Bu da göstermektedir ki lisans öğreniminde başarılı olan öğrenciler bu başarılarını KPSS’de de göstermişlerdir. Buna karşın sınıf öğretmeni adaylarının ÖSS puanları ile KPSS-10 puanları arasında istatistiksel anlamda manidar bir ilişki bulunmamaktadır. ÖSS ile KPSS içeriklerinin paralellik göstermesine rağmen aralarında bir ilişkinin bulunmaması KPSS Eğitim Bilimleri testinden kaynaklanıyor olabilir. Bunun yanı sıra sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimlerindeki eğitim ve yaşantılarının sonucu başarılarında değişimler gerçekleşmiş olabilir.

3.6. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri, Genel Kültür Ve Genel Yetenek Testleri Doğru Sayıları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular ve Yorumu

Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri, Genel Kültür ve Genel Yetenek testleri doğru sayıları arasındaki ilişki Pearson Momentler Çarpımı Katsayısı ile hesaplanmıştır. Hesaplanan Korelasyon Katsayısı Tablo 3.6’da verilmiştir.

Tablo 3.6. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri, Genel Yetenek ve Genel Kültür Doğru Sayıları Arasındaki İlişki

	Genel Yetenek Doğru Sayıları	Genel Kültür Doğru Sayıları
Eğitim Bilimleri Doğru Sayıları	,507**	,628**
Genel Yetenek Doğru Sayıları	1	,449**

N=219, **P<.01

Tablo 3.6. incelendiğinde görülmektedir ki; sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri testindeki doğru sayıları ile Genel Yetenek testi ($r=.507$ $p<.01$) ve Genel Kültür testi ($r=.628$ $p<.01$) doğru sayıları arasında pozitif ve manidar bir ilişki bulunmakla beraber Genel Yetenek testi doğru sayıları ile Genel Kültür testi doğru sayıları arasında da pozitif ve manidar bir ilişki bulunduğu görülmektedir ($r=.449$ $p<.01$). Bu bulgudan yola çıkarak KPSS’de bir alanda başarı gösteren sınıf öğretmeni adaylarının diğer alanlarda da başarı gösterdiği söylenebilir.

3.7. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanlarının Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulgular ve Yorumu

Sınıf öğretmeni adaylarının mezun oldukları lise türüne göre KPSS-10 puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını anlamak için tek yönlü varyans analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 3.7’de verilmiştir.

Tablo 3.7. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanlarının Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Farklılaşması

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	651,875	3	217,292	2,446	,065
Grupiçi	19098,414	215	88,830		
Toplam	19750,288	218			

* $p<.05$

Tablo 3.7. İncelendiğinde sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puan ortalamalarının, öğrenim gördükleri lise türlerine göre farklılaşmadıkları görülmektedir ($r=,065$ $p<,05$). Bu bulguya göre sınıf öğretmeni adaylarının öğrenim gördükleri lise türünün KPSS-10 puanlarının farklılaşmasında önemli bir etken olmadığı söylenebilir.

3.8. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanlarının Lise Mezuniyet Alanlarına Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulgular ve Yorumu

Araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adaylarının lise mezuniyet alanlarına göre KPSS-10 puanlarının dağılımı tablo 3.8’de verilmiştir.

Tablo 3.8. Öğretmen Adaylarının KPSS-10 Puanlarının Lise Mezuniyet Alanına Göre Dağılımı

	Lise Mezuniyet Alanı	N	\bar{X}	S	sh
KPSS-10 Puanı	EA	204	76,279	9,562	,669
	SAY	15	75,578	9,189	2,372

Tablo 3.8. İncelendiğinde örnekleme oluşturan 219 sınıf öğretmeni adayının 204’ünün eşit ağırlık, 15’inin ise sayısal mezuniyet alanından mezun olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmeni adaylarının lise mezuniyet alanları normal dağılım göstermemektedir. Bundan dolayı sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanlarının lise mezuniyet alanına göre farklılaşmasına bakılmamıştır.

3.9. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanlarının Lisans Öğretim Türüne Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulgular ve Yorumu

Araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğretim türüne göre KPSS-10 puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını anlamak için bağımsız gruplar t- testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 3.9’da verilmiştir.

Tablo 3.9. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 puanlarının Lisans Öğretim Türüne Göre Farklılaşmasını Gösteren Bağımsız Grup Örneklemi t-testi

	Lisans Öğretim Türü	N	\bar{X}	S	t	sd	p
KPSS-10 Puanı	Birinci Öğretim	113	77,394	9,180	1.875	217	.062
	İkinci Öğretim	106	74,991	9,756			

*p<.05

Araştırmaya katılan 219 kişiden 113'ü I. Öğretim, 106'sı II. Öğretim türünde lisans öğrenimini tamamlamışlardır. Tablo 3.9'de görüldüğü gibi birinci öğretimde öğrenim görenlerin KPSS-10 puanlarının ortalaması 77,394; ikinci öğretimde öğrenim görenlerin KPSS-10 puanlarının ortalaması 74,991'dir. Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanları lisansta birinci öğretim / ikinci öğretimde öğrenim görmüş olmalarına göre incelendiğinde aralarında anlamlı bir farklılaşmanın görülmediği belirlenmiştir (t=1,875; p=.062; p<.05).

3.10. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulgular ve Yorumu

Araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre KPSS-10 puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını anlamak için bağımsız gruplar t-testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 3.10'da verilmiştir.

Tablo 3.10. Sınıf Öğretmeni Adaylarının KPSS-10 Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılaşmasını Gösteren Bağımsız Grup Örneklemi t-testi

	cinsiyet	N	\bar{X}	S	t	sd	p
KPSS-10 Puanı	erkek	78	75,734	10,840	-.539	217	.591
	kız	141	76,506	8,730			

*p<.05

Araştırmaya katılan 219 kişinin 78'i kız, 141'i erkektir. Tabloda görüldüğü gibi erkek sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanlarının ortalaması 75,734; kız sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanlarının ortalaması 76,506'dır. Sınıf

öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanlarını karşılaştırmak için yapılan bağımsız gruplar t- testinde kız ve erkek sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=-0,539$; $p=,591$; $p<,05$). Buna göre, sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyetlerinin KPSS-10 puanlarının farklılaşmasında önemli bir etken olmadığı yorumu yapılabilir.

BÖLÜM IV

TARTIŞMA

Araştırmamızın amacı doğrultusunda sınıf öğretmeni adaylarının KPSS başarı düzeyleri bazı değişkenler açısından incelenmiştir. Bu bölümde, elde edilen bulgular tartışılmıştır.

Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri testi ile Öğretim İlke ve Yöntemleri, Ölçme Değerlendirme, Rehberlik, Özel Eğitim, Eğitim Psikolojisi, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersleri not ortalamaları arasında pozitif yönlü düşük düzeyde ilişki bulunduğu saptanmıştır. Bu durum KPSS Eğitim Bilimleri testi içeriği ile bu derslerin içeriği nispeten örtüşmektedir şeklinde yorumlanabilir. Lisans öğreniminde başarının en düşük olduğu Öğretim İlke ve Yöntemleri dersi ile en yüksek ilişkinin ortaya çıkması dikkat çekicidir. Bununla beraber sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri testindeki doğru sayıları ile Eğitim Bilimine Giriş ve Sınıf Yönetimi dersleri not ortalamaları arasında manidar bir ilişki bulunmadığı görülmektedir. Bunun nedeni, KPSS Eğitim Bilimleri testinde bu iki dersin içeriğinden soruların yer almaması veya bu dersler ile KPSS Eğitim Bilimleri testinin içeriğinin örtüşmemesi olabilir. Ayrıca sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimleri boyunca almış oldukları eğitim bilimleri dersleri başarı ortalamalarının ortalaması ile KPSS Eğitim Bilimleri testindeki doğru sayıları arasında ilişkinin olup olmadığı incelenmiş ve bu iki değişken arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki saptanmıştır. İlgili yazın incelendiğinde Yeşil ve Diğerleri (2009) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin eğitim fakültesinde ve KPSS’de elde ettikleri genel kültür, genel yetenek, ve öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ile ilgili başarı puanları arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunmuştur. Açıl’ın (2010) çalışmasında eğitim bilimleri dersleri ile KPSS puanları arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunmuştur. Bu bulgular araştırma sonucuyla paralellik göstermektedir. Ayrıca araştırmamızdaki bu bulgu Şahin’in (2007) çalışmasındaki Öğretmenlik

Mesleğine Giriş, Okul Deneyimi I-II dersleri arasında anlamlı ve yüksek ilişkinin olması ve Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme dersi ile Eğitim Psikolojisi alt testi arasında bir ilişki olmadığı bulgusu ile de yakınlık göstermektedir. Ayrıca Ercoşkun ve diğerleri (2005) ile Ercoşkun ve Nalçacı'nın (2009) çalışmalarında da benzer sonuçlar bulunmuştur.

Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Genel Kültür testindeki doğru sayıları ile lisans öğrenimi boyunca aldıkları genel kültür derslerinin tamamının not ortalamaları arasında pozitif ve manidar ilişki bulunmuştur. Elde edilen bu bulguya göre, sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimlerinde almış oldukları genel kültür alanı derslerinin içeriği ile KPSS Genel Kültür testi içeriği örtüşmektedir yorumu yapılabilir. Ayrıca sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimleri boyunca almış oldukları genel kültür dersleri başarı ortalamalarının ortalaması ile KPSS Genel Kültür testindeki doğru sayıları arasında pozitif yönlü manidar bir ilişki bulunmuştur. Buna göre sınıf öğretmeni adaylarının genel kültür alanı derslerindeki başarıları arttıkça KPSS'deki başarıları da artmaktadır. Bu bulgu literatürle de tutarlıdır. Yeşil ve Diğerleri (2009) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin eğitim fakültesindeki genel kültür derslerindeki başarıları ile KPSS'deki başarıları arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunmuştur.

Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Genel Yetenek testi ile lisans öğrenimi sırasında almış oldukları Türkçe I: Yazılı Anlatım ve Türkçe II: Sözlü Anlatım dersleri not ortalamaları arasında pozitif yönlü düşük düzeyde bir ilişki bulunmaktadır ancak adayların KPSS Genel Yetenek testi doğru sayıları ile Temel Matematik I ve Temel Matematik II dersleri not ortalamaları arasında ilişki bulunmamaktadır. Buna göre KPSS Genel Yetenek testinde Temel Matematik I ve Temel Matematik II derslerindeki işlenen konulardan soru çıkmamıştır yorumu yapılabilir. Sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimleri boyunca almış oldukları genel yetenek dersleri başarı ortalamalarının ortalaması ile KPSS Genel Yetenek testindeki doğru sayıları arasında pozitif yönlü düşük bir ilişki bulunmuştur. Bu bulgudan yola çıkarak sınıf öğretmeni adaylarının Genel Yetenek derslerindeki başarı düzeylerinin, KPSS Genel Yetenek testindeki başarı düzeylerini nispeten yansıttığı yorumu yapılabilir. Bu sonuç, Yeşil ve Diğerleri (2009) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin eğitim fakültesindeki genel yetenek derslerindeki başarıları

ile KPSS'deki başarıları arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunduğu sonucuyla paralellik göstermektedir.

Öğrencilerin eğitim fakültesindeki genel kültür, genel yetenek ve öğretmenlik meslek derslerindeki başarıları ile KPSS'ndeki başarıları arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki vardır.

Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanları ile lisans diploma notları arasında pozitif ve orta düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Bu da göstermektedir ki lisans öğreniminde başarılı olan öğrenciler bu başarılarını KPSS'de de göstermişlerdir. Buna karşın sınıf öğretmeni adaylarının ÖSS puanları ile KPSS-10 puanları arasında istatistiksel anlamda manidar bir ilişki bulunmamaktadır. ÖSS ile KPSS içeriklerinin paralellik göstermesine rağmen aralarında bir ilişkinin bulunmaması KPSS Eğitim Bilimleri testinden kaynaklanıyor olabilir. Bunun yanı sıra sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimindeki eğitim ve yaşantılarının sonucu başarılarında değişimler gerçekleşmiş olabilir. Bu bulgu literatürle de tutarlıdır: Açıl (2010), Bahar (2011), Kösterelioğlu ve diğerleri (2007), Yeşil ve diğerleri (2009), Şahin (2007) Ergün (2005), Ercoşkun ve Nalçacı (2009) tarafından yapılan araştırmalarda da benzer sonuçlar bulunduğu ifade edilmektedir.

Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri testindeki doğru sayıları ile Genel Yetenek testi ve Genel Kültür testi doğru sayıları arasında pozitif ve manidar bir ilişki bulunmakla beraber Genel Yetenek testi doğru sayıları ile Genel Kültür testi doğru sayıları arasında da pozitif ve manidar bir ilişki bulunduğu görülmektedir. Bu bulgudan yola çıkarak KPSS'de bir alanda başarı gösteren sınıf öğretmeni adaylarının diğer alanlarda da başarı gösterdiği söylenebilir.

Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puan ortalamaları, öğrenim gördükleri lise türlerine göre farklılaşmamaktadır. İlgili yazın incelendiğine Ergün (2005) tarafından yapılan çalışmada öğretmen adaylarının KPSS'den aldıkları puanlar mezun oldukları lise türüne göre anlamlı farklılık gösterdiği, en başarılı grubun Anadolu İmam Hatip Lisesinden mezun olup eğitim fakültesini bitiren adayların olduğu tespit edilmiştir. Bulgulardaki fark örneklem grubunun farklılığından kaynaklanmış olabilir.

Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanları lisansta birinci öğretim / ikinci öğretimde öğrenim görmüş olmalarına göre incelendiğinde aralarında anlamlı bir farklılaşmanın görülmediği belirlenmiştir. Bu bulgu Kösterioğlu ve diğerleri'nin (2007) yaptığı çalışmada adayların KPSS puanlarının lise türüne göre farklılaşmadıkları bulgusu ile paralellik göstermektedir. Erçoşkun ve diğerleri'nin (2005) yaptığı çalışmada ise öğretim türüne göre öğretmen adaylarının KPSS başarılarında birinci öğretim lehine anlamlı fark bulunmuştur.

Sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre KPSS-10 puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. İlgili yazın incelendiğinde Erçoşkun ve diğerleri (2005), Erçoşkun ve Nalçacı (2009) ve Ergün'ün (2005) yaptığı çalışmalarda cinsiyete göre öğretmen adaylarının KPSS başarılarında erkekler lehine anlamlı fark bulunmuştur. Bulgulardaki fark örneklem grubunun farklılığından kaynaklanmış olabilir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmamızda elde edilen bulgulara dayalı sonuçlara yer verilmiş, araştırmacılara ve eğitimcilere önerilerde bulunulmuştur.

5.1. SONUÇLAR

1. Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri testi ile Öğretim İlke ve Yöntemleri ($r=.377$ $p<.01$), Ölçme Değerlendirme ($r=.356$ $p<.01$), Rehberlik ($r=.331$ $p<.01$), Özel Eğitim ($r=.224$ $p<.01$), Eğitim Psikolojisi ($r=.184$ $p<.01$), Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı ($r=.229$ $p<.01$) dersleri not ortalamaları arasında pozitif yönlü düşük düzeyde ilişki bulunduğu görülmektedir. Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri testindeki doğru sayıları ile Eğitim Bilimine Giriş ve Sınıf Yönetimi dersleri not ortalamaları arasında manidar bir ilişki bulunmamaktadır.
2. Sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimleri boyunca almış oldukları eğitim bilimleri dersleri başarı ortalamalarının ortalaması ile KPSS Eğitim Bilimleri testindeki doğru sayıları arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur ($r=.498$ $p<.01$).
3. Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Genel Kültür testindeki doğru sayıları ile lisans öğrenimi boyunca aldıkları genel kültür derslerinin tamamının not ortalamaları arasında pozitif ve manidar ilişki bulunmuştur. Pozitif en yüksek ilişkinin Atatürk İlke ve İnkılapları II dersi ($r=.343$ $p<.01$), en düşük ilişkinin ise Uygurluk Tarihi dersi ($r=.277$ $p<.01$) ile olduğu görülmektedir.

4. Sınıf öğretmeni adaylarının Genel Kültür dersleri başarı ortalamalarının ortalaması ile KPSS Genel Kültür testindeki doğru sayıları arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur ($r=.413$ $p<.01$).
5. Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Genel Yetenek testindeki doğru sayıları ile Türkçe I: Yazılı Anlatım ($r=.199$ $p<.01$) ve Türkçe II: Sözlü Anlatım ($r=.159$ $p<.05$) dersleri not ortalamaları arasında pozitif yönlü düşük düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. KPSS Genel Yetenek testi doğru sayıları ile Temel Matematik I ve Temel Matematik II dersleri not ortalamaları arasında ilişki bulunmamaktadır.
6. Sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimleri boyunca almış oldukları genel yetenek dersleri başarı ortalamalarının ortalaması ile KPSS Genel Yetenek testindeki doğru sayıları arasında pozitif yönlü düşük bir ilişki bulunmuştur ($r=.166$ $p<.05$).
7. Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanları ile lisans diploma notları arasında pozitif ve orta düzeyde bir ilişki bulunmaktadır ($r=.418$ $p<.01$).
8. Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanları ile ÖSS puanları arasında istatistiksel anlamda manidar bir ilişki bulunmamaktadır.
9. Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS Eğitim Bilimleri testindeki doğru sayıları ile Genel Yetenek testi ($r=.507$ $p<.01$) ve Genel Kültür testi ($r=.628$ $p<.01$) doğru sayıları arasında pozitif ve manidar bir ilişki bulunmakla beraber Genel Yetenek testi doğru sayıları ile Genel Kültür testi doğru sayıları arasında da pozitif ve manidar bir ilişki bulunduğu görülmektedir ($r=.449$ $p<.01$).
10. Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puan ortalamalarının, öğrenim gördükleri lise türlerine göre farklılaşmadıkları görülmektedir.
11. Sınıf öğretmeni adaylarının lise mezuniyet alanları normal dağılım göstermemektedir. Bundan dolayı KPSS-10 puanlarının lise mezuniyet alanına göre farklılaşmasına bakılmamıştır.

12. Sınıf öğretmeni adaylarının KPSS-10 puanları lisansta normal öğretim / ikinci öğretimde öğrenim görmüş olmalarına göre incelendiğinde aralarında anlamlı bir farklılaşmanın görülmediği belirlenmiştir.

13. Sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre KPSS-10 puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

5.2. ÖNERİLER

5.2.1 Araştırmaya Yönelik Öneriler

- KPSS Eğitim Bilimleri, Genel Kültür ve Genel yetenek testlerinin içeriği ile lisans öğreniminde bu alanlar içinde yer alan derslerin içeriklerinin örtüşmesi sağlanmalıdır.
- Araştırmada KPSS puanları ile lisans diploma notları arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Bu bulgudan yola çıkarak KPSS puanları hesaplanırken lisans diploma notları da belli bir oranda bu puanlamaya katılabilir. Böylece öğretmen adaylarının lisans öğrenimlerinde daha dikkatli ve başarılı olmaları böylece hizmet öncesi eğitimin daha değerli olması sağlanabilir.
- KPSS alan bilgisi derslerini kapsayacak şekilde tekrar düzenlenmelidir. Böylelikle ataması yapılacak öğretmenlerin kendi konu alanlarına hakimiyeti de ölçülmüş olacaktır.

5.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Bu araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının KPSS başarı düzeyleri bazı değişkenler açısından incelenmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının dışında diğer branşlardaki öğretmen adayları ile bu çalışma yapılabilir.
- Araştırma Uşak Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi ile sınırlı kalmıştır. Sonuçları genelledebilmek için araştırma Türkiye geneline genişletilebilir.

- KPSS Eğitim Bilimleri, Genel Kültür ve Genel yetenek testlerindeki sorular konu bazında sınıflandırılarak bu çalışma genişletilebilir.

KAYNAKLAR

- Açıl, Ü. (2010) Öğretmen Adaylarının Akademik Başarıları İle KPSS Puanları Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi *Yüksek Lisans Tezi* Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Akyüz, Y. (2009) *Türk Eğitim Tarihi MÖ 1000- MS 2009*, Pegem Akademi
- Bahar, H.H. (2011) ÖSS Puanı ve Lisans Mezuniyet Notunun KPSS 10 Puanını Yordama Gücü *Eğitim ve Bilim Dergisi* 2011 Cilt:36 Sayı:162
- Balcı, A. (1989) Eğitimsel Araştırmanın Eğitimsel Sorunların Çözümünde Uygulanması *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi* 1989 Cilt:22 Sayı:1
- Baştürk, R. (2005) Kamu Personeli Seçme Sınavına Hazırlanan Öğretmen Adaylarının Sınav Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* Cilt:17, Sayı:2 Sayfa:163-176
- Binbaşıoğlu, C. (2009) *Başlangıçtan Günümüze Türk Eğitim Tarihi; Yöneticilerin ve Eğitimcilerin Kendi Yazılarıyla* Anı Yayıncılık
- Çelik, F. (2000) IV Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu 15-16 Ekim 1998 Pamukkale Üniversitesi *Denizli PAÜ Eğitim Fakültesi Dergisi* Sayı:8 Özel Sayı
- Demirel, Ö. (2002) *Öğretme Sanatı Planlamadan Uygulamaya*, Pegem A Yayıncılık Ankara
- Doğan, M. (2000) II. Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu
- Dökmen, Ü. (1992) *T.C. Yükseköğretim Kurulu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, Kuruluşu, Gelişmesi, Çalışmaları* Ankara ÖSYM
- Ercoşkun, M.H., Nalçacı, A. (2009) Sınıf Öğretmeni Adaylarının ÖSS, Akademik ve KPSS Başarılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi *Kastamonu Eğitim Dergisi* Cilt:17 No:2 479-486
- Ercoşkun, M.H., Nalçacı, A., Dilemken, M. (2005) Öğretmen Adaylarının Akademik ve KPSS Başarılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi* Sayı:11

- Erden, M. (1998) *Öğretmenlik Mesleğine Giriş* Alkım Yayınları İstanbul
- Ergün, M. (2005) İlköğretim Okulları Öğretmen Adaylarının KPSS' deki Başarı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Kastamonu İli Örneği) *Kastamonu Eğitim Dergisi* Ekim 2006 Cilt:13 No:2
- İlhan, A.Ç. (2004) 21. Yüzyılda Öğretmen Yeterlikleri *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi* Aralık 2004 Yıl:5 Sayı:58
- Karacaoğlu, Ö.C. (2008) Öğretmenlerin Yeterlilik Algıları *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt:V Sayı:1, 70-97
- Karahan, N. (2008) Öğretmen Yetiştirme Düzeni ve Türkiye Örneği *Yüksek Lisans Tezi* Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Kavcar, C. (2003) Cumhuriyet Döneminde Dal Öğretmen Yetiştirme *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35 (1-2), 1-14
- Kösterelioğlu, İ., Kösterelioğlu, M.A. ve Kilmen, S. (2007) Kamu Personeli Seçme Sınavı Puanları ile Lisans Diploma Notu arasındaki İlişkilerin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt: 8, Sayı: 1, Yıl: 8
- Mahiroğlu, A. (2004) Öğretmen Yeterlilikleri Bakımından Eğitim Fakültelerinin Öğrencilerini Yetiştirme Düzeyleri *XII. Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiriler* Cilt:I 435-465 Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Ankara
- MEB, (1992) Milli Eğitim Bakanlığı a.g.e. Ankara s.8
- MEB, (2002) Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü *Öğretmen Yeterlikleri* Milli Eğitim Basımevi Ankara
- MEB, (2008) Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri http://otgm.meb.gov.tr/belgeler/ogretmen_yeterlikleri_kitabi/Öğretmen_Yeterlikleri_Kitabi_genel_yeterlikler_parça_2.pdf (3 Haziran 2010 tarihinde indirilmiştir.)
- Odabaş, S. (2010) Öğretmen Adaylarının KPSS Sınavına İlişkin Görüşleri (Ankara Örneği) *Yüksek Lisans Tezi* Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- ÖSYM, (2010) ftp://dokuman.osym.gov.tr/2010/2010KPSS/2010_KPSS_Lisans_KLVZ.pdf (4 Ocak 2011 tarihinde indirilmiştir.)
- Özdemir, S. ve Yalın, H.İ. (1998) *Her Yönüyle Öğretmenlik Mesleği*, Nobel Yayın Dağıtım Ankara
- Özoğlu, M. (2010) *Seta Analiz* <http://www.setav.org/ups/dosya/20275.pdf> (3 Haziran 2010 tarihinde indirilmiştir.)

- Seferoğlu, S.S. (2004) Öğretmen Yeterlikleri ve Mesleki Gelişim *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi* Aralık 2004 Yıl:5 Sayı:58
- Şahin, A.E. (2004) Öğretmen Yeterliklerinin Belirlenmesi *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi* Yıl:5 Sayı:58
- Şahin, Ç. (2007) Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri ile Kamu Personeli Seçme Testlerindeki Başarılar Arasındaki İlişkiler. *Yüksek Lisans Tezi* Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Şişman, M. (2009) Öğretmen Yeterliklerini Yeniden Düşünmek *Türk Yurdu Dergisi*, 29 37-41
- Şişman, M. ve Acat, M.B. (2003) Öğretmenlik Uygulaması Çalışmalarının Öğretmenlik Mesleğinin Algılanmasındaki Etkisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 13,(2). 235-250
- Tekışık, H.H. (1996) Öğretmen Okulunun Açılışının 146. Yılında:Türk Eğitim Sisteminde Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları. *Yeni Türkiye Dergisi Eğitim Özel Sayısı 2* Ankara
- Yeşil, R., Korkmaz, Ö. ve Kaya, S. (2009) Eğitim Fakültesindeki Akademik Başarının Kamu Personeli Seçme Sınavı'ndaki Başarı Üzerinde Etkisi *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* Cilt:17, Sayı:2 Sayfa:149-160
- YÖK, (2007) Yükseköğretim Kurulu Öğretmen Kitabı
- Yüksel, S. (2004) Öğretmen Atamalarında Merkezi Sınav Uygulamasının (KPSS) Değerlendirilmesi *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya
- (www.education.ankara.edu.tr/UserFiles/File.../sinif_ogretmenligi.doc. 20.10.2009 tarihinde indirilmiştir.)

EKLER

Ek-1: Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından Uşak Üniversitesi Ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültelerine yazılan araştırma izni yazısı ekte sunulmuştur.

T.C
UŞAK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : B.30.2.UŞK.0.41.00.00-605-01/63
Konu : Araştırma İzni

9. / 02 / 2010

İLGİLİ MAKAMA

İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencimiz Birsen ÖNAL'ın "Sınıf Öğretmenliği Adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavındaki Başarı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi" konulu tez çalışması için veri toplamak amacıyla araştırma yapmak istemektedir.

Gerekli araştırma izninin verilmesi hususunda bilgilerinize arz ederim.

Doç. Dr. Cemil YÜCEL
Müdür

ELİ
1- Dilekçe (1 sayfa)

Ek-2: Yükseköğretim Kurulu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından 2010 KPSS Eğitim Bilimleri Testine ilişkin istenilen istatistiki bilgilerin gönderildiği yazı ekte sunulmuştur.

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi

Sayı : B.30.1.ÖSM.0.78.00.00-042-029/000621
Konu: İstatistiki bilgi

04/02/2011

UŞAK ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına

İlgi: 23/12/2010 tarih ve B.30.2.UŞK.0.72.00.00.605.01-1544 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile istenen, 2010 yılı KPSS ile ilgili bilgiler fgunes@gazi.edu.tr e-posta adresine gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz/rica ederim.

Prof.Dr. Ali DEMİR
Başkan V.